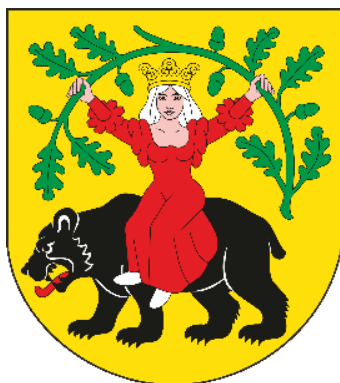

RAPORT O STANIE
GMINY TOMASZÓW MAZOWIECKI
W ROKU 2022

Tomaszów Mazowiecki, 31 maja 2023 roku

Na podstawie art. 28 aa ust.1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym przedstawiam „Raport o stanie Gminy Tomaszów Mazowiecki w roku 2022”

Szanowni Mieszkańcy

Artykuł 28 aa ust.2 ww. ustawy określa zakres raportu, który obejmuje podsumowanie działalności wójta w roku poprzednim, w szczególności realizację polityk, programów i strategii, uchwał Rady Gminy i budżetu obywatelskiego.

Raport obejmuje szerokie spektrum zadań i zagadnień, którymi na co dzień zajmuje się organ wykonawczy, czyli wójt gminy. Oczywiście nie da się wszystkiego opisać w najdrobniejszych szczegółach, raport musiałby liczyć kilkaset stron, dlatego dla bardziej zainteresowanych odsyłam do dokumentów na stronie internetowej gminy (www.gminatomaszowmaz.pl). Przedstawiony dokument jest pokłosiem realizacji najważniejszych zadań ujętych w strategii rozwoju gminy, uchwałach Rady Gminy i innych dokumentach i programach obowiązujących w roku 2022.

Wszystkie działania organu wykonawczego mają na celu równomierny i zrównoważony (zgodny z naturą) rozwój naszej wspólnoty gminnej i zaspokajanie najpilniejszych potrzeb mieszkańców. Ostatnie lata to okres intensywnego rozwoju infrastruktury technicznej, edukacyjnej, przedszkolnej, rekreacyjno- sportowej, ochrony środowiska i gospodarki przestrzennej. Oczywiście nie zapominamy o zdrowiu, bezpieczeństwie, opiece nad starszymi mieszkańcami i pomocy społecznej dla najbardziej potrzebujących.

Myślę, że zmiany jakie zachodzą w Gminie Tomaszów Mazowiecki, wpływają w znaczący sposób na rozwój cywilizacyjny naszej „małej ojczyzny” i poprawę życia codziennego jej obecnych mieszkańców, jak i kolejnych pokoleń.

Zapraszam do dogłębnej analizy raportu.

Franciszek Szmigiel
Wójt Gminy Tomaszów Mazowiecki

NAJWAŻNIEJSZE DOKUMENTY, KTÓRE WYZNACZAŁY KIERUNKI DZIAŁALNOŚCI I ROZWOJU SAMORZĄDU W ROKU 2021:

1. Strategia Rozwoju Gminy Tomaszów Mazowiecki 2030, przyjęta Uchwałą Rady Gminy Nr LIII/337/22 z dnia 28 marca 2022 r.
2. Program Gospodarowanie Mieszkaniowym Zasobem Gminy na lata 2021-2026 Uchwała Rady Gminy nr XXXVIII/226/21 z dnia 25 marca 2021 r.

CHARAKTERYSTYKA GMINY

Tomaszów Mazowiecki – gmina wiejska – położona w województwie łódzkim, powiecie tomaszowskim z siedzibą w Tomaszowie Mazowieckim.

Gmina ma obszar 151,3 km² (14,75% powierzchni powiatu),

w tym:

użytki rolne – 45%

użytki leśne – 44%

W południowo - wschodniej części gminy, gdzie lasy stanowią 62% powierzchni, znajdują się 2 parki krajobrazowe – Sulejowski i Spalski, obszar chroniony Natura 2000 w Ciebłowicach Małych oraz 3 rezerwaty przyrody w Sługolicach, „Jeleniu” i Twardej.

Demografia przedstawia się następująco:

Opis	Dane na 31.12.2022 r.					
	Ogółem		Kobiety		Mężczyźni	
jednostka	Osób	%	osób	%	osób	%
populacja	11212	100	5726	51,07	5486	48,92
	wzrost o 74 osoby w stosunku do roku ubiegłego		Wzrost o 3 osoby w stosunku do roku ubiegłego		Wzrost o 71 osób w stosunku do roku ubiegłego	

Gęstość zaludnienia (mieszkańców na km ²)	74,10					
---	-------	--	--	--	--	--

Ostateczny kształt administracyjny gmina otrzymała w 1975 r, a w jej skład wchodzi 25 miejscowości.

Tabela z nazwami miejscowości i liczba mieszkańców:

Lp.	Nazwa miejscowości	Liczba mieszkańców	Lp.	Nazwa miejscowości	Liczba mieszkańców
1.	Cekanów	287 ↑ 4	14.	Niebrów	384 ↑ 5
2.	Chorzęcin	269 ↓ 3	15.	Sługocice	355 ↑ 11
3.	Cieblowice Małe	75 ↑ 1	16.	Smardzewice	1917 ↓ 16
4.	Cieblowice Duże	622 ↓ 7	17.	Świńsko	93 ↑ 2
5.	Dąbrowa	257 ↑ 19	18.	Swolszewice Małe	396 ↑ 3
6.	Godaszewice	195 bz.	19.	Tresta	285 ↓ 2
7.	Jadwigów	206 ↓ 2	20.	Twarda	653 ↑ 2
8.	Karolinów	169 ↓ 2	21.	Wąwał	1166 ↑ 19
9.	Kolonia Zawada	363 ↑ 16	22.	Wiaderno	859 ↑ 25
10.	Komorów	604 ↓ 1	23.	Zaborów Pierwszy	430 ↑ 14
11.	Kwiatkówka	193 ↓ 4	24.	Zaborów Drugi	308 ↑ 10

12.	Łagiewniki	66 1	25.	Zawada	592 10
13.	Łazisko	468 11	26.	Ogółem	11 212

Gmina Tomaszów Mazowiecki sąsiaduje z następującymi gminami:

- Inowódz, Lubochnia, Ujazd, Tomaszów Mazowiecki (miasto) – powiat tomaszowski
- Sławno, Mniszków – powiat opoczyński
- Wolbórz – powiat piotrkowski.

ZABYTKI

- Zespół Klasztorno - Kościelny Ojców Franciszkanów z XVII wieku w Smardzewicach,
- dwór z II poł. XIX wieku w Kwiatkówce,
- zespół stanowisk archeologicznych z okresu wpływów rzymskich w Ciebłowicach Dużych i Małych.

OPIS GMINY

W zakresie sfery przestrzennej gmina Tomaszów Mazowiecki wyróżnia się bogactwem zasobów i walorów naturalnych. Zaliczana jest do strategicznych rejonów (Obszar Funkcjonalny Budowlano – Ceramiczny), ze względu na złoża piasków kwarcowych. Dużą zaletą jest położenie nad rzeką Pilicą i Zalewem Sulejowskim, który przyciąga miłośników wypoczynku i fanów sportów wodnych. Charakteryzuje się korzystnym położeniem komunikacyjnym - 50 km od Łodzi, przy ważnej drodze ekspresowej S 8 i w pobliżu autostrady A1. Pozwala to na tworzenie przestrzeni dla inwestorów i nowe inwestycje. Gmina stwarza dogodne warunki dla osiedlania się nowych mieszkańców, poprzez rozbudowę infrastruktury technicznej i społecznej, aby miejsce zamieszkania nie kojarzyło się tylko z tzw. „sypialnią”, ale stanowiło przestrzeń, w której realizowana jest większość aktywności poza zawodowych. Jednym zdaniem może to określić hasło:

Gmina Tomaszów Mazowiecki

i wiele możliwości...

UCHWAŁY RADY GMINY TOMASZÓW MAZOWIECKI

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 r. rada odbyła 15 sesji, w tym 4 sesje nadzwyczajne zwołane na wniosek Wójta Gminy Tomaszów Mazowiecki oraz 1 sesję wyjazdową, a pozostałe 11 sesji, było sesjami zwyczajnymi, zwołanymi przez Przewodniczącą Rady Gminy Tomaszów Mazowiecki.

W omawianym okresie rada podjęła 97 uchwał decydujących o funkcjonowaniu gminy. Sposób realizacji uchwał istotnych z punktu widzenia funkcjonowania gminy odzwierciedla niniejszy raport. Szczegółowo z tematyką uchwał można się zapoznać na stronie internetowej Gminy Tomaszów Mazowiecki (www.bip.gminatomaszowmaz.pl).

FINANSE GMINY

Podstawą gospodarki finansowej gminy Tomaszów Mazowiecki w 2022 roku był budżet ustalony Uchwałą Nr L/302/21 Rady Gminy Tomaszów Mazowiecki z dnia 22 grudnia 2021 r. w sprawie uchwalenia budżetu gminy na rok 2022, po zmianach dokonanych w trakcie roku uchwałami Rady Gminy Tomaszów Mazowiecki oraz zarządzeniami Wójta, w ramach posiadanych uprawnień.

Plan i wykonanie budżetu Gminy według stanu na 31 grudnia 2022 r. przedstawia tabela poniżej:

**REALIZACJA BUDŻETU GMINY TOMASZÓW MAZOWIECKI WG STANU
NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2022 R.**

Wyszczególnienie	Plan (po zmianach)	Wykonanie	Realizacja w %
DOCHODY OGÓŁEM, z tego:	78 420 140,19	74 486 840,51	94,98
<i>Dochody bieżące, w tym:</i>	73 143 577,74	71 366 726,43	97,57
dochody z tytułu podatku od nieruchomości	9 000 000,00	9 663 185,45	107,36
dochody z tytułu udziałów w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa (PIT i CIT)	16 227 944,57	16 227 944,57	100,00
<i>Dochody majątkowe, w tym:</i>	5 276 562,45	3 120 114,08	59,13
dochody ze sprzedaży majątku	1 710 000,00	94 996,01	5,55
WYDATKI, z tego:	88 763 002,19	79 264 514,69	89,29
<i>Wydatki bieżące</i>	69 990 186,17	62 201 319,11	88,87
<i>Wydatki majątkowe</i>	18 772 816,02	17 063 195,58	90,89
WYNIK BUDŻETU (nadwyżka+/deficyt-)	-10 342 862,00	-4 777 674,18	
NADWYŻKA OPERACYJNA Różnica między dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi	3 153 391,57	9 165 407,32	290,65
PRZYCHODY OGÓŁEM, z tego:	13 083 910,52	16 689 306,17	127,55
pożyczki i kredyty	8 523 872,92	7 251 837,00	85,07
nadwyżka z lat ubiegłych	3 198 124,60	8 075 556,17	252,50
wolne środki	1 361 913,00	1 361 913,00	100,00
ROZCHODY OGÓŁEM, z tego:	2 741 048,52	2 741 048,52	100,00
spłata pożyczek i kredytów	2 741 048,52	2 741 048,52	100,00

Rok 2022 był kolejnym trudnym rokiem. Pandemia, wojna za naszą wschodnią granicą, rosnące ceny energii i paliw skutkujące wypłatą różnych dodatków przez gminę oraz sprzedaż węgla to wydarzenia, które miały ogromny wpływ na funkcjonowanie naszego samorządu.

Skutkiem powyższego było wykonanie budżetu z dużym wahnięciem w stosunku do planu – i to zarówno w zakresie dochodów jak i wydatków.

Dochody zostały wykonane poniżej planu o kwotę prawie 4 mln zł. Na tą wartość składają się głównie: dochody ze sprzedaży majątku – ponad 1,5 mln oraz niezrealizowane wypłaty różnych dodatków (węglowego czy do pozostałych źródeł ciepła) na kwotę 2,3 mln zł.

Po stronie wydatków nie został zrealizowany plan na kwotę 9,5 mln zł. W tej wartości jest ponad 1,6 mln wydatków inwestycyjnych oraz ponad 2,6 mln świadczeń dla osób fizycznych, w tym 2,3 mln nie wypłaconych dodatków do źródeł ciepła. Duże oszczędności dotyczą zakupu usług pozostałych – ponad 1,6 mln (z tego 400 tys. za odbiór i utylizację odpadów komunalnych oraz 370 tys. sprzedaż węgla), remontów – 100 tys., wynagrodzeń i pochodnych od nich – ponad 1,5 mln., zakupu materiałów i wyposażenia – ponad 450 tys. (w tym 200 tys. sprzedaż węgla), dotacji udzielanych mieszkańcom na wymianę piecy oraz wyrobów zawierających azbest – 100 tys. zł, dotacji na MZK – 150 tys., zakupu art. żywnościowych (głównie wsad do kotła) – 100 tys., zakupu usług zdrowotnych – 120 tys. (świadczenie dla mieszkańców zrealizowane, ale w związku z kompensowaniem wzajemnych należności i zobowiązań – wykazywane jest wykonanie zerowe), opłat za umieszczenie urządzeń w pasie drogowym – 130 tys. (dotyczy sieci kanalizacji sanitarnej).

W związku z m.in. dużym wzrostem cen energii, paliw czy samej inflacji, która znacząco wpływała na ceny usług komunalnych czy robót budowlanych, trudno było realnie planować wydatki.

Wskaźniki obrazujące sytuację finansową gminy

I. DOCHODY

a) *Udział dochodów bieżących w dochodach ogółem*

$$71\,366\,726,43 / 74\,486\,840,51 = 95,81\%$$

b) *Udział transferów bieżących* w dochodach bieżących*

$$35\,122\,736,33 / 71\,366\,726,43 = 49,21\%$$

*transfery bieżące=subwencje oraz dotacje i środki na zadania bieżące

c) *Udział dochodów własnych* w dochodach ogółem*

$$36\,338\,986,11 / 74\,486\,840,51 = 48,79\%$$

*dochody własne=dochody ogółem pomniejszone o subwencję ogólną i dotacje

d) *Dochody ogółem na 1 mieszkańca*

$$74\,486\,840,51 / 11\,212 = 6\,643,49 \text{ zł}$$

II. WYDATKI

a) *Obciążenie wydatków bieżących wydatkami na wynagrodzenia i pochodnymi od wynagrodzeń*

$$19\,073\,295,15 / 62\,201\,319,11 = 30,66\%$$

b) *Udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem*

$$17\,063\,195,58 / 79\,264\,514,69 = 21,53\%$$

c) *Wydatki majątkowe na 1 mieszkańca*

$$17\,063\,195,58 / 11\,212 = 1\,521,87 \text{ zł}$$

III. MOŻLIWOŚCI INWESTYCYJNE I PŁYNNOŚĆ FINANSOWA

a) *Wskaźnik samofinansowania – udział nadwyżki operacyjnej i dochodów majątkowych w wydatkach majątkowych*

$$(9\,165\,407,32 + 3\,120\,114,08) / 17\,063\,195,58 = 72,00\%$$

Wartość wskaźnika wskazuje stopień, w jakim Gmina finansuje inwestycje środkami własnymi, czyli zdolność do samofinansowania.

b) *Udział nadwyżki operacyjnej* w dochodach ogółem*

$$9\,165\,407,32 / 74\,486\,840,51 = 12,30\%$$

*nadwyżka operacyjna=dochody bieżące pomniejszone o wydatki bieżące

Wskaźnik ten określa stopień, w jakim Gmina mogłaby zaciągnąć nowe zobowiązania, w stosunku do osiągniętych dochodów. Im wyższa wartość wskaźnika, tym większe możliwości inwestycyjne lub większa możliwość zwiększania wydatków bieżących.

c) *Udział nadwyżki operacyjnej i dochodów ze sprzedaży majątku w dochodach ogółem*

$$(9\,165\,407,32 + 94\,996,01) / 74\,486\,840,51 = 12,43\%$$

Ujemna wartość wskaźnika wskazuje na brak nadwyżki operacyjnej, a osiągnięte dochody ze sprzedaży majątku nie wystarczają na pokrycie deficytu operacyjnego.

d) *Nadwyżka operacyjna na 1 mieszkańca*

$$9\,165\,407,32 / 11\,212 = 817,46 \text{ zł}$$

IV. ZADŁUŻENIE

a) *Udział zadłużenia w dochodach ogółem*

$$25\,551\,703,32 / 74\,486\,840,51 = 34,30\%$$

b) *Obciążenie dochodów ogółem obsługą zadłużenia**

$$3\,667\,783,86 / 74\,486\,840,51 = 4,92\%$$

*obsługa zadłużenia=splata rat kapitałowych wraz z odsetkami

c) *Obciążenie dochodów własnych obsługą zadłużenia*

$$3\,667\,783,86 / 36\,338\,986,11 = 10,09\%$$

d) *Zadłużenie na 1 mieszkańca*

$$25\,551\,703,32 / 11\,212 = 2\,278,96 \text{ zł}$$

V. AKTYWNOŚĆ W POZYSKIWANIU POZABUDŻETOWYCH ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA GMINNYCH POTRZEB

a) Środki z UE w dochodach ogółem

$$2\,670\,199,03 / 74\,486\,840,51 = 3,58\%$$

b) Środki z UE na 1 mieszkańca

$$2\,670\,199,0 / 11\,212 = 238,16 \text{ zł}$$

ANALIZA PORÓWNAWCZA

	wyszczególnienie	rok				
		2018	2019	2020	2021	2022
podstawowe wielkości	<i>dochody ogółem</i>	56 846 301,56	67 039 680,79	67 585 881,48	76 859 933,58	74 486 840,51
	<i>dochody bieżące</i>	48 533 561,01	55 182 233,45	57 094 481,91	64 243 893,14	71 366 726,43
	<i>dochody majątkowe</i>	8 312 740,53	11 857 447,34	10 490 399,57	12 616 040,44	3 120 114,08
	<i>wydatki ogółem</i>	70 420 071,20	63 200 608,62	68 165 240,94	68 045 949,63	79 264 514,69
	<i>wydatki bieżące</i>	44 063 977,11	44 226 193,20	47 607 835,92	54 257 014,81	62 201 319,11
	<i>wydatki majątkowe</i>	26 356 094,09	18 974 425,42	20 557 405,02	13 788 934,82	17 063 195,58
	<i>nadwyżka operacyjna</i>	4 469 583,90	10 956 050,25	9 487 645,99	9 986 878,33	9 165 407,32
	<i>dochody ze sprzedaży majątku</i>	12 650,00	190 316,00	26 390,00	6 567 227,39	94 996,01
	<i>dochody własne</i>	32 944 136,58	38 718 728,64	36 591 727,15	45 745 603,4	39 364 104,18
	<i>środki z budżetu UE</i>	8 015 898,91	11 423 869,17	5 104 059,25	2 459 409,95	2 670 199,03
	<i>transfery bieżące z budżetu państwa</i>	23 902 164,98	28 320 952,15	30 994 154,33	31 114 330,12	35 122 736,33
	<i>wydatki na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń</i>	14 154 272,61	14 690 823,10	15 393 645,16	17 240 578,24	19 073 295,15
	<i>wydatki na Fundusz Sołecki</i>	417 346,11	511 069,41	515 387,28	0,00	0,00
	<i>spłata rat kapitałowych</i>	2 036 055,34	4 052 675,54	2 559 042,96	3 105 616,52	2 741 048,52
	<i>wydatki na obsługę długu (odsetki)</i>	363 512,31	474 689,23	257 953,52	159 915,83	926 735,34
	<i>zadłużenie</i>	25 512 842,86	23 749 124,32	22 784 618,36	21 040 914,84	25 551 703,32
	<i>liczba mieszkańców</i>	11 093,00	11 131,00	11 104,00	11 138,00	11 212,00
wskaźniki	<i>udział dochodów bieżących w dochodach ogółem</i>	85,38%	82,31%	84,48%	83,59%	95,81%
	<i>udział transferów bieżących w dochodach bieżących</i>	49,25%	51,32%	54,29%	48,43%	49,21%
	<i>udział dochodów własnych w dochodach ogółem</i>	57,95%	57,75%	54,14%	59,52%	52,85%

<i>dochody ogółem na 1 mieszkańca</i>	5 124,52 zł	6 022,79 zł	6 086,62 zł	6 900,69 zł	6 643,49 zł
<i>obciążenie wydatków bieżących wydatkami na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń</i>	32,12%	33,22%	32,33%	31,78%	30,66%
<i>udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem</i>	37,43%	30,02%	30,16%	20,26%	21,53%
<i>wydatki majątkowe na 1 mieszkańca</i>	2 375,92 zł	1 704,65 zł	1 851,35 zł	1 238,01 zł	1 521,87 zł
<i>wskaźnik samofinansowania</i>	48,50%	120,23%	97,18%	163,92%	72,00%
<i>udział nadwyżki operacyjnej w dochodach ogółem</i>	7,86%	16,34%	14,04%	12,99%	12,30%
<i>udział nadwyżki operacyjnej i dochodów ze sprzedaży majątku w dochodach ogółem</i>	7,88%	16,63%	14,08%	21,54%	12,43%
<i>transfery bieżące na 1 mieszkańca</i>	2 154,71 zł	2 544,33 zł	2 791,26 zł	2 793,53 zł	3 132,60 zł
<i>nadwyżka operacyjna na 1 mieszkańca</i>	402,92 zł	984,28 zł	854,43 zł	896,65 zł	817,46 zł
<i>udział zadłużenia w dochodach ogółem</i>	44,88%	35,43%	33,71%	27,38%	34,30%
<i>obciążenie dochodów ogółem obsługą zadłużenia</i>	4,22%	6,75%	4,17%	4,25%	4,92%
<i>obciążenie dochodów własnych obsługą zadłużenia</i>	7,28%	11,69%	7,70%	7,14%	9,32%
<i>zadłużenie na 1 mieszkańca</i>	2 299,90 zł	2 133,60 zł	2 051,93 zł	1 889,11 zł	2 278,96 zł
<i>środki z UE w dochodach ogółem</i>	14,10%	17,04%	7,55%	3,20%	3,58%
<i>środki z UE na 1 mieszkańca</i>	722,61 zł	1 026,31 zł	459,66 zł	220,81 zł	238,16 zł

Pierwszy raz w analizowanym okresie odnotowano spadek dochodów ogółem. Spadek ten dotyczy dochodów majątkowych i wynika z faktu zakończenia perspektywy finansowej budżetu UE na lata 2013-2020 oraz braku rozpoczęcia naborów w nowej perspektywie na lata 2021-2027. Analizując podstawowe wielkości, widać, że tendencja wzrostowa budżetu bieżącego, dotyczy zarówno dochodów jak i wydatków. Jednak dynamika wzrostu jest już różna. Bo o ile dochody bieżące wzrosły o 11,08% w stosunku do roku poprzedniego, to wydatki bieżące już o 14,64%.

Wyłączając transfery bieżące z budżetu państwa, dynamika wzrostu dochodów bieżących spada do poziomu 9,04%. Za taką sytuację odpowiadają niekorzystne czynniki makroekonomiczne, takie jak wzrost cen energii i paliw czy wysoka inflacja. Do tego dochodzi również niedofinansowanie oświaty przez budżet państwa czy wysokie stopy procentowe zwielokrotniające koszt obsługi zadłużenia gminy.

Po spadku w roku 2021 udziału wydatków majątkowych w wydatkach ogółem o prawie 10 pp., w analizowanym roku nastąpił niewielki wzrost – o ponad 1 pp., a nominalnie o ponad 3 mln. Zaznaczyć należy, że sfinalizowanie części zaplanowanych inwestycji zostało przesunięte na początek roku 2023.

Nadwyżka operacyjna, która jest bardzo ważną wielkością przy ustalaniu indywidualnego wskaźnika spłaty zadłużenia, jest utrzymana na wysokim poziomie. Zadłużenie gminy w stosunku do dochodów wzrosło o prawie 7 pp. w prezentowanym okresie, co wynika ze wskaźnika samofinansowania, wskazującego na możliwość pokrycia wydatków majątkowych nadwyżką operacyjną i dochodami majątkowymi w 72%.

Dochody na 1 mieszkańca spadły o 257,20 zł w porównaniu do roku poprzedniego, a zadłużenie wzrosło o 389,85 zł.

Analizując powyższe wielkości, można już zauważyć, mimo nadal dobrej kondycji finansowej Gminy, symptomy niekorzystnych zmian. Wyższa dynamika wzrostu wydatków bieżących niż dochodów bieżących, doprowadzi do przejadania wypracowanej nadwyżki operacyjnej, co w konsekwencji nie pozwoli na zadłużanie się na potrzeby finansowania inwestycji. A brak inwestycji to brak rozwoju gminy.

PROMOCJA

Formy promocji: portal internetowy, radio, prasa, publikacje, patronaty, udział przedstawicieli gminy w imprezach o charakterze kulturalnym oraz sportowym na szczeblu powiatowym, wojewódzkim, ogólnopolskim i międzynarodowym. W sierpniu 2022 r. gmina przy współpracy z Krajowym Ośrodkiem Wsparcia Rolnictwa oraz z proboszczem parafii pw. Św. Anny w Smardzewicach zorganizowała piknik rodzinny na zakończenie lata, który corocznie przyciąga całe rodziny w rejon rzeki Pilicy i Zalewu Sulejowskiego.

Działania promocyjne gminy polegały również na wsparciu finansowym wydarzeń realizowanych przez stowarzyszenia, takich jak: wydarzenie sportowe Vikings Run w Smardzewicach, utworzenie stałej ekspozycji tablic informacyjnych poświęconych mjr. Henrykowi Dobrzańskiemu „Hubalowi” i Oddziałowi Wydzielonemu Wojska Polskiego w Rotundzie mjr. Hubala w Kolonii Zawada, Złot Charytatywny „Family Chillout with Night

Ride vol. 2” w Tomaszowie Mazowieckim, podczas, którego KP Policji prowadziła akcję edukacyjną promującą bezpieczeństwo za kierownicą oraz naukę udzielania pierwszej pomocy. W związku z tymi działaniami poniosła koszty w wysokości 125 572,63 zł.

MIESZKAŃCY GMINY

W okresie od początku do końca 2022 r. liczba mieszkanek i mieszkańców zwiększyła się o 74 osoby, przez co na dzień 31 grudnia 2022 r. wynosiła 11 212 osób, w tym 5 726 kobiet i 5 486 mężczyzn.

W odniesieniu do poszczególnych kategorii wiekowych liczba mieszkańców na 31 grudnia 2022 r. przedstawiała się następująco:

- liczba kobiet w wieku (15 lat i mniej) wynosiła 967, a liczba mężczyzn 1056,
- liczba kobiet w wieku (16 - 60 lat) wynosiła 3408, a liczba mężczyzn w wieku (16 - 65) wynosiła 3752,
- liczba kobiet w wieku powyżej 60 roku życia wynosiła 1351, a liczba mężczyzn powyżej 65 roku życia: 678.

W stosunku do początku roku można zauważyć:

- liczba kobiet w wieku (15 lat i mniej) zmniejszyła się o 30 osób, a liczba mężczyzn zmniejszyła się o 17 osób,
- liczba kobiet w wieku (16 - 60 lat) zmniejszyła się o 20 osób, a liczba mężczyzn w wieku (16 - 65) zwiększyła się o 53 osoby;
- liczba kobiet w wieku powyżej 60 roku życia zwiększyła się o 13 osób, a liczba mężczyzn powyżej 65 roku życia zwiększyła się o 35 osób;

Liczba zameldowanych cudzoziemców na dzień 31.12.2022 wynosiła 49 osób.

Zgony: 31.12.2019: 111
                 31.12.2020: 133
                 31.12.2021: 144
                 31.12.2022: 122

Urodzenia: 31.12.2019: 106
                 31.12.2020: 110
                 31.12.2021: 107
                 31.12.2022: 89

Liczba osób, które się zameldowały w 2020 r. – 111 – pobyt stały, w 2021 r. – 360 – pobyt stały, w 2022 r. – 395 – pobyt stały (spoza gminy 220).

ZDROWIE

Profilaktyka zdrowotna zajmuje ważne miejsce w dziedzinie zdrowia publicznego, dlatego zachęcamy naszych mieszkańców do korzystania z wszelkich oferowanych przez Narodowy Fundusz Zdrowia bezpłatnych usług medycznych i badań profilaktycznych. Celem tych działań jest podnoszenie świadomości zdrowotnej mieszkańców, a w konsekwencji zachęcanie ich do bezpośredniego wzięcia udziału w badaniach profilaktycznych.

Świadczenia w zakresie Podstawowej Opieki Zdrowotnej dla mieszkańców gminy Tomaszów Mazowiecki udzielają:

- NZOZ Przychodnia Rodzinna w Smardzewicach
- NZOZ Centrum Medyczne „Almed” – w Zawadzie
- NZOZ „MED KOM” filia w Komorowie
- NZOZ „BIAMED” Tomaszów Maz. ul. Wilcza 29/31

Dbając o zdrowie mieszkańców gmina podjęła następujące działania:

1. Powierzyła Gminie Miasto Tomaszów Mazowiecki wykonanie zadania publicznego z zakresu ochrony zdrowia polegającego na objęciu opieką rehabilitacyjną dzieci z orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności z terenu gminy, realizowanego przez Ośrodek Rehabilitacji Dzieci Niepełnosprawnych w Tomaszowie Mazowieckim. W ramach porozumienia wykonano 2628 zabiegów rehabilitacyjnych na sumę 73 584,00 zł.
2. Zawarła umowę z Przychodnią Rodziną M. Kuśmierski, M. Szymański w Smardzewicach na udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej, w rodzaju rehabilitacja lecznicza, dla mieszkańców gminy na kwotę 100 000 zł.

PRZECIWDZIAŁANIE ALKOHOLIZMOWI

W 2022 roku zostało zaopiniowanych i wydanych 14 postanowień odnośnie zgodności lokalizacji punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu lub poza miejscem sprzedaży, zgodnie z uchwałą nr LXII/372/18 Rady Gminy Tomaszów Mazowiecki z dnia 17 września 2018 roku w sprawie ustalenia zasad usytuowania na terenie Gminy Tomaszów Mazowiecki miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych.

W 2022 roku wydano łącznie 31 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, z czego: w detalu 21 zezwoleń tj:

- 7 zezwoleń na sprzedaż piwa,

- 7 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych o zawartości alkoholu pow. 4,5% do 18 % (z wyjątkiem piwa),
- 7 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych o zawartości alkoholu powyżej 18%, w gastronomii 6 zezwoleń, w tym:
  - 3 zezwolenia na sprzedaż piwa,
  - 3 zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych o zawartości powyżej 18%, zezwolenia „cateringowe”, w tym:
    - 1 zezwolenie na sprzedaż piwa,
    - 3 zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych o zawartości alkoholu pow. 4,5% do 18 % (z wyjątkiem piwa)

Na terenie Gminy Tomaszów Mazowiecki w 2022 r. 39 podmiotów prowadziło w 41 punktach sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych tj.:

- w detalu w 26 punktach,
- w gastronomii w 15 punktach

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Program określa działania realizowane w ramach zadań własnych gminy w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Gmina prowadzi szereg inicjatyw mających na celu zapobieganie negatywnym zjawiskom alkoholizmu, adresowanych do całej społeczności. Celami, które zostały założone do wykonania w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Tomaszów Mazowiecki były:

- Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,
- Udzielanie pomocy psychospołecznej i prawnej rodzinom z problemami alkoholowymi, ochrona przed przemocą w rodzinie,
- Organizacja wypoczynku letniego dla dzieci z rodzin z grupy ryzyka,
- Prowadzenie działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży,
- pozalekcyjne zajęcia sportowe,
- programy i warsztaty profilaktyczne realizowane w świetlicach wiejskich i szkołach,

- dofinansowanie działalności świetlic wiejskich, w których są realizowane zadania z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom wśród dzieci i młodzieży,
- finansowanie szkoleń specjalistycznych dla pracowników świetlic, członków GKRPA i Zespołu Interdyscyplinarnego w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień,
- Wspomaganie działalności instytucji i stowarzyszeń abstynenckich, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych poprzez udzielanie dotacji,
- Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

GKRPA została powołana na podstawie art. 41 ust. 3 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Realizowała zadania wyznaczone w ww. ustawie w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w szczególności:

- Zaopiniowała i wydała 14 postanowień odnośnie zgodności lokalizacji punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu lub poza miejscem sprzedaży, zgodnie z uchwałą nr LXII/372/18 Rady Gminy Tomaszów Mazowiecki.
- Komisja odbyła 20 posiedzeń, na których rozpatrzyła 19 wniosków o podjęcie działań odnośnie leczenia odwykowego.
- podejmowała czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego
- kierowała osoby na badanie diagnostyczne do lekarza i psychologa biegłych sądowych w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu – 4 osoby.
- kierowała osoby uzależnione, a nie wykazujących inicjatywy do dobrowolnego podjęcia działań celem ograniczenia nadużywania alkoholu do sądu – 1 osoba.

SPORT

Aktywność sportowa jest ważnym elementem zagospodarowania czasu wolnego młodzieży z terenu gminy. Mieszkańcy mają do dyspozycji dobrze rozwiniętą infrastrukturę sportową i rekreacyjną, którą tworzą 23 boiska sportowe (w tym 8 boisk wielofunkcyjnych o nawierzchni sztucznej, 3 korty tenisowe, 8 boisk do piłki nożnej o nawierzchni z trawy naturalnej i 3 boiska do siatkówki plażowej) oraz 19 placów zabaw i 16 siłowni.

- Gmina Tomaszów Mazowiecki w celu wsparcia utalentowanej sportowo młodzieży, docenienia i uznania osiągnięć sportowych oraz zachęcenia do stałego podnoszenia umiejętności i poziomu sportowego, przyznała w 2022 roku 7 nagród za osiągnięcia sportowe o randze krajowej i międzynarodowej.
- Aby zapewnić mieszkańcom gminy odpowiednie warunki do rozwijania pasji sportowych, w okresie jesienno-zimowym wynajmowała halę sportową: w Tomaszowie Mazowieckim w Zespole Szkolno-Przedszkolnym Nr 7 na cele sportowo rekreacyjne dla mieszkańców gminy.
- W ramach aktywności sportowej zorganizowany został Gminny Turniej Piłki Nożnej o Puchar Wójta Gminy Tomaszów Mazowiecki, w którym udział wzięło 6 drużyn męskich i 2 drużyny żeńskie.

Współpraca z Organizacjami Pozarządowymi

W Gminie Tomaszów Mazowiecki uchwalony został Uchwałą Rady Gminy Tomaszów Mazowiecki Nr XLIX/297/21 roczny program współpracy z organizacjami pozarządowymi na rok 2022. Celem głównym dokumentu jest realizacja jednego z zadań własnych gminy – współpracy i działalności na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Głównym celem programu jest wzmocnienie partnerstwa lokalnego pomiędzy gminą, a organizacjami pozarządowymi, które ma służyć zaspokajaniu potrzeb społeczności lokalnej.

Program obejmował następujące cele:

- 1) integracja lokalnych organizacji pozarządowych,
- 2) wzmocnienie kwalifikacji osób zaangażowanych w działalność organizacji pozarządowych w szczególności poprzez organizowanie szkoleń,
- 3) promowanie rozwoju działalności społecznej,
- 4) tworzenie warunków do wyrównywania szans różnych grup społecznych,
- 5) zapobieganie wykluczeniu społecznemu,

Ogólna kwota wydatkowana przez Gminę Tomaszów Mazowiecki na wspieranie zadań publicznych zleconych organizacjom pozarządowym w 2022 roku wyniosła 64 000,00 zł.

W ramach realizacji Programu Wójt Gminy Tomaszów Mazowiecki ogłosił otwarte konkursy ofert na wsparcie realizacji zadania publicznego z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi i ratownictwa wodnego na wodach Zalewu Sulejowskiego przylegającego do terenu dzierżawionego przez Gminę Tomaszów Mazowiecki oraz na zadania z zakresu sportu.

W wyniku przeprowadzonych postępowań konkursowych udzielono z budżetu Gminy Tomaszów Mazowiecki dotacji dla:

- 1) Wodnego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego w Tomaszowie Mazowieckim - 30 000,00 zł.
- 2) Stowarzyszenie abstynenckie Azyl - 7 500,00 zł
- 3) Abstynenckie Stowarzyszenie Klubu Wzajemnej Pomocy Ala – 6 500,00 zł
- 4) WKS Kawaleria Tomaszów Mazowiecki - w wysokości 10 000,00 zł.
- 5) Klub Sportowy Diabło Wąwał - w wysokości 10 000,00 zł.

POMOC SPOŁECZNA

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Tomaszowie Mazowieckim w 2022 roku objął pomocą społeczną w formie świadczeń w ramach zadań zleconych i zadań własnych oraz w postaci pracy socjalnej 158 rodzin, w których jest 341 osób, co stanowi 3,18 % ogółu mieszkańców gminy.

Na dzień 1 stycznia 2022 r. 325 rodzin otrzymywało zasiłki rodzinne wraz z dodatkami na dzieci, a na dzień 31 grudnia 2022r. 306 rodzin. Liczba dzieci, na które rodzice otrzymywali zasiłek rodzinny, wynosiła na początek roku 633, a na koniec roku 594 osoby. Kwota świadczeń rodzinnych w 2022 r. wyniosła 1 394 520,16 zł, kwota świadczeń pielęgnacyjnych wyniosła 1 395 445,60 zł, kwota zasiłków pielęgnacyjnych wyniosła 922 284,32 zł, kwota zasiłków dla opiekuna wyniosła 36 394,00 zł.

Na początek 2022 r. 1421 rodzin pobierało świadczenie wychowawcze 500 +, a w miesiącu maju 2022 r. 1432 rodziny. Na początek roku 2022 na 2212 dzieci wypłacane było to świadczenie, a w miesiącu maju 2022 roku na 2229 dzieci. Ogólny koszt zrealizowanego zadania za 2022 r. wraz z kosztami obsługi wyniósł 5 505 164,00 zł.

W okresie od 1 stycznia 2022 r. do 31 grudnia 2022 r. 93 rodziny wielodzietne otrzymały Kartę Dużej Rodziny.

W 2022 roku opłaciliśmy pobyt 11 osób w domach pomocy społecznej na łączną kwotę 321 034,16 zł.

W 2022 roku 2 osoby otrzymały zasiłki celowe finansowane z rezerwy celowej budżetu państwa dla osób poszkodowanych w wyniku zdarzenia losowego noszącego znamiona klęski żywiołowej- gradobicie na łączną kwotę 12 000,00 zł

W 2022r. w związku z realizacją ustawy z dnia 12 marca 2022r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa wypłacono następujące rodzaje świadczeń:

1. Jednorazowe świadczenie 300,00 zł wraz z kosztami obsługi na łączną kwotę- 135 406,92 zł

2. Świadczenie pieniężne 40 zł wraz z kosztami obsługi na łączną kwotę- 998 128,00 zł
3. Opłacenie posiłków dla dzieci i młodzieży na łączną kwotę- 18 326,80 zł
4. Zasiłek stały na łączną kwotę- 6 554,64 zł
5. Świadczenia rodzinne na łączną kwotę- 107 857,34 zł

W 2022 roku wypłacono dodatki osłonowe dla rodzin wraz z kosztami obsługi na łączną kwotę- 1 175 236,52 zł

W 2022 roku wypłacono dodatki węglowe dla rodzin wraz z kosztami obsługi na łączną kwotę- 7 890 822,89 zł

W 2022 roku wypłacono dodatki z tytułu niektórych źródeł ciepła dla rodzin wraz z kosztami obsługi na łączną kwotę- 1 100 500,00 zł

Powody przyznawania pomocy rodzinom korzystającym z funduszy tutejszego ośrodka w 2022 r. były następujące:

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
ubóstwo	44	70
sieroctwo	1	1
bezdomność	2	2
potrzeba ochrony macierzyństwa	21	109
w tym wielodzietność	19	102
bezrobocie	56	127
niepełnosprawność	81	128
długotrwała lub ciężka choroba	49	86
bezzradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - ogółem	26	92
w tym rodziny niepełne	17	47
rodziny wielodzietne	9	45
alkoholizm	20	36

Głównym problemem społecznym jest mała aktywność zawodowa osób korzystających ze wsparcia GOPS. Związana ona jest z niewystarczającym poziomem wykształcenia, brakiem kwalifikacji zawodowych oraz niskimi aspiracjami zawodowymi i osobistymi. Skutkiem bezrobocia jest obniżenie standardu materialnego rodzin i niskie poczucie własnej wartości. Brak

środków niezbędnych do życia spowodowany bezrobociem wśród klientów pomocy społecznej uniemożliwia im realizację celów osobistych i zawodowych, a także prowadzi do zjawiska marginalizacji i wykluczenia społecznego całych rodzin.

Rok 2022 był dla Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tomaszowie Mazowieckim kontynuacją realizowanych zadań, realizacją nowych zadań wynikających z wprowadzonych ustaw (między innymi dla obywateli Ukrainy) i prowadzonych działań wynikających z ustaw oraz podejmowaniem nowych inicjatyw w zakresie rozwiązywania problemów społecznych. Działania te są niezbędne, aby instytucja pomocy społecznej była skuteczna, efektywna i nowoczesna.

Działania były realizowane poprzez:

1. prowadzenie aktywnej integracji adresowanej do klientów pomocy społecznej z wykorzystaniem instrumentów aktywizacji społecznej, zawodowej, zdrowotnej i edukacyjnej;
2. podejmowanie działań na rzecz zmiany postaw klientów, zwiększenia ich aktywności i współuczestniczenia w rozwiązywaniu swoich trudnych sytuacji życiowych;
3. wdrażanie nowego modelu GOPS związanego z:
  - a) podnoszeniem jakości usług kierowanych do różnych grup społecznych we współpracy z partnerami publicznymi i niepublicznymi;
  - b) profesjonalizacją pracy socjalnej;
  - c) dostosowywaniem oferty usług do zmieniających się potrzeb indywidualnych i lokalnych z zastosowaniem innowacyjnych metod, technik i narzędzi (usługa asystenta rodziny)
  - d) zwiększeniem współpracy z innymi podmiotami na poziomie lokalnym;
  - e) intensyfikacją współpracy z organizacjami pozarządowymi;
  - f) dokonywaniem ewaluacji pracy jednostki;
  - g) monitorowaniem funkcjonowania jednostki;
4. wspomaganie funkcjonowania rodzin wieloproblemowych, z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez rozwój specjalistycznego systemu wsparcia rodziny-asystent rodziny;
5. podejmowanie działań w partnerstwie lokalnym i stworzenie zintegrowanego systemu współpracy organizacji pozarządowych, podmiotów prywatnych i samorządu oraz włączenie w system wzajemnych relacji osób i środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym.

6. wspieranie aktywności i rozwijanie różnorodnych form wsparcia środowiskowego dla osób i środowisk ryzyka wykluczenia społecznego, rodzin z osobami niepełnosprawnymi, osób starszych, przewlekle chorych.

DZIAŁALNOŚĆ INWESTYCYJNA

Stan infrastruktury i działania inwestycyjne w roku 2022.

Infrastruktura wodociągowa:

- łączna długość sieci wodociągowej wynosi: **154,92 km**,
  - w 2022 r. wybudowano spinkę wodociągową Kolonia Zawada ul. Główna z Sadową o długości 0,65 km. wartość inwestycji 230.245,15 zł brutto.
  - w 2022 r. wybudowano spinkę wodociągową Kolonia Zawada ul. Główna z Kasztanową o długości 0,27 km. wartość inwestycji 167.693,54 zł brutto.
  - w 2022 r. wybudowano sieć wodociągową w m. Wąwał, ul. Jeleń 3 długości 0,44 km. wartość inwestycji 205.536,45 zł brutto.

W 2022 r. zlecono wykonanie Programów Funkcjonalno-Użytkowych dla Stacji Uzdatniania Wody w miejscowościach: Łazisko, Chorzęcin i Wiaderno.

- w roku 2022 wykupiono od mieszkańców **1,79 km sieci wodociągowej, o wartości 171.285,00 zł.**
- łączna liczba przyłączy wodociągowej wynosi: **4511 szt.,**
- w roku 2022 wybudowano przyłączy **95 szt.,**
- stopień zwodociągowania gminy na koniec 2022r. wynosi – **99 %,**
- woda pozyskiwana jest z 7 (siedmiu) ujęć wody w miejscowościach: Cekanów, Chorzęcin, Cieblowice Duże, Łazisko, Swolszewice Małe, Smardzewice oraz Wiaderno
- sprzedaż wody w 2022 roku: ilość **558 959,00 m³**, - wartość - **2.163.821,80 zł.**
- liczba awarii wodociągowej w 2022 r. wyniosła: **15**.

Infrastruktura ściekowa:

I. Na koniec 2022 roku łączna długość sieci kanalizacji sanitarnej (kolektory grawitacyjne i tłoczne) w Gminie Tomaszów Mazowiecki wyniosła 131,43 km

W 2022 r. zlecono wykonanie Programów Funkcjonalno-Użytkowych dla m-ci: Wiaderno ul. Piotrkowska i Dąbrowa ul. Cegielniana, Smardzewice osiedle – ulice od Wschodniej oraz Wąwał ul. Wiśniowa.

–wybudowano 21 sztuk odgałęzień sieci kanalizacji sanitarnej w m. Smardzewice, Cieblowice Duże, Łazisko, Wiaderno, Twarda, Tresta i Swolszewice Małe o długości 0,13 km wartość inwestycji brutto: 121.186,27 zł.

W roku 2022 wykupiono od mieszkańców **0,19 km sieci kanalizacyjnej, o wartości 60.130,00 zł brutto.**

II. Łączna liczba podłączeń kanalizacyjnych na koniec 2022 roku - **2221 szt.,**

- w roku 2022 wybudowano przyłączenia do nieruchomości **51 szt.,**
- z dotacji WFOŚ i GW dotychczas podłączono **1240** nieruchomości,
- stopień skanalizowania gminy na koniec 2022 r. – **52 %,**

III. Ścieki pochodzące od mieszkańców gminy oczyszczane są:

- w 2 (dwóch) gminnych oczyszczalniach, w miejscowościach: Cieblowice Duże i Zawada oraz

- w 1 (jednej) miejskiej oczyszczalni w Tomaszowie Mazowieckim (która zarządzana jest przez Zakład Gospodarki Wodno – Kanalizacyjnej, z siedzibą: ul. Kępa 19, 97-200 Tomaszów Mazowiecki).

- oczyszczalnia w Cieblowicach i Zawadzie w 2022 r. przyjęła **86 200 m³ ścieków,**
- z tytułu odbioru i oczyszczenia ścieków w w/w oczyszczalniach uzyskano wysokość **572.712,35 zł brutto,**
- liczba awarii na infrastrukturze kanalizacyjnej w 2022 r. - **12**

Koszty funkcjonowania Gminnego Zakładu Komunalnego w 2022 r. wyniosły **3.340.205,36 zł.**

Infrastruktura drogowa:

I. **Łączna długość dróg gminnych publicznych na koniec 2022 roku wynosi 95,96 km w tym 75,77km utwardzonych i 20,19km gruntowych.**

- W roku 2022 rozbudowano i przebudowano 2.144m km dróg gminnych, wartość 1.654.479 zł, w tym:

Drogi gminne.

Zadania zrealizowane:

- Przebudowa drogi gminnej nr 116604E w miejscowości Cieblowice Duże - dług. odc. 890 mb. Wykonanie warstwy wyrównawczej i ścieralnej z masy bitumicznej, utwardzenie poboczy kruszywem, regulacja istniejących zjazdów i części chodnika z kostki betonowej. Wartość inwestycji: 688.389 zł
- Przebudowa drogi gminnej nr 116442E w miejscowości Kwiatkówka - dług. odc. 595 mb. Wykonanie pełnej konstrukcji jezdni (podbudowa, warstwa wyrównawcza i ścieralna z masy

bitumicznej), utwardzenie poboczy kruszywem. Wartość inwestycji: 710.943 zł. Zadanie dofinansowane przez Samorząd Województwa Łódzkiego w ramach "dróg dojazdowych do pól" w kwocie 255.750 zł.

- Przebudowa drogi gminnej nr 116404E w miejscowości Zawada - dług. odc. 659 mb. Wykonanie warstwy wyrównawczej i ścieralnej z masy bitumicznej, utwardzenie poboczy kruszywem, regulacja zjazdów z kostki betonowej, odtworzenie rowów. Wartość inwestycji: 255.147 zł

Zadania inwestycyjne w toku:

- Budowa studni chłonnych w m. Cieślówice Duże - droga gminna nr 116604E
Wartość inwestycji: 59.163 zł. Wartość prac wykonanych w 2022 r. – 31.857 zł.

Drogi powiatowe.

- Gmina zawarła z Powiatem Tomaszowskim porozumienie w sprawie przejęcia funkcji Inwestora dla dokończenia budowy chodnika w Sługolicach (przy drodze powiatowej). Wybudowano chodnik z kostki betonowej na odc. 405m wraz ze zjazdami do nieruchomości. Wykonano rów z umocnionymi skarpami oraz przepusty pod zjazdami. Wartość inwestycji: 399.680 zł. Nakłady zostaną przekazane Powiatowi.

II. Łączna długość dróg wewnętrznych na koniec 2022 roku wynosi 128,9 km w tym 12,87 km utwardzonych i 116,03km gruntowych.

W roku 2022 rozbudowano i przebudowano 146 m dróg wewnętrznych, wartość 100.663 zł, w tym:

Zadania zrealizowane:

- Przebudowa ul. Wodnej w m. Swolszewice Małe – dług. 146 m. Wykonano utwardzenie drogi gruntowej – podbudowa z kruszywa, nawierzchnia jezdni z kostki betonowej (częściowo z kostki gminy), utwardzone pobocza kruszywem. Wartość inwestycji: 100.663 zł.

Zadania inwestycyjne w toku:

- Budowa miejsc parkingowych przy drodze wewnętrznej - ul. Szkolna w m. Twarda
Wartość inwestycji: 331.533 zł. Wartość prac wykonanych w 2022 r. – 250.592 zł.

III. Infrastruktura oświetlenia drogowego:

- Na koniec 2022 roku łączna ilość oprav oświetleniowych wynosi: 1812 szt.
- W 2022 r. prowadzono jedynie prace projektowe na oświetlenia ulic Topolowej i Wierzbowej w m. Tresta.

Infrastruktura edukacyjna:

- Edukacja szkolna i przedszkolna odbywała się w 7 obiektach gminnych. Łączna powierzchnia użytkowa obiektów na koniec 2022 r. wyniosła: 4.527,60 m²

Rozbudowa budynku dydaktyczno-oświatowego ZS w Zawadzie

W 2021 r. rozpoczęła się rozbudowa istniejącego budynku szkoły podstawowej o część mieszczącą trzy sale lekcyjne, szatnie, sanitariaty, świetlicę, stołówkę, zaplecze kuchenne oraz pomieszczenia towarzyszące. Całość będzie połączona funkcjonalnie z istniejącym głównym budynkiem szkoły. Powierzchnia użytkowa: 690,52m².

W 2022 r. oddano do użytkowania parter budynku (stołówka, świetlica, zaplecze kuchenne).

Zakończenie prac – I kw. 2023 r.

Wartość inwestycji: 6.339.516 zł. Wartość prac wykonanych w 2022 r. – 2.436.089 zł.

Infrastruktura turystyczna:

Na terenie Gminy działalność w branży turystycznej prowadzi 20 podmiotów tj.: hotele, obiekty noclegowe, pola kempingowe oraz 12 gospodarstw agroturystycznych w miejscowościach: Smardzewice, Tresta, Swolszewice Małe, Cekanów, Zaborów Pierwszy, Komorów, Kolonia Zawada, Kwiatkówka, Łagiewniki, Twarda.

Budowa obiektów kultury:

Rozbudowa i przebudowa budynku Domu Ludowego w Twardej przy ul. Południowej 7.

W 2021 r rozpoczęły się roboty budowlane na obiekcie DL. Zakres prac: rozbudowa, przebudowa i termomodernizacja budynku o powierzchni użytkowej po realizacji – 535,09 m². Zakres prac: prace związane z dostosowaniem budynku do wymogów p.poż., docieplenie przegród zewnętrznych wraz z elewacją, wymiana stolarki okiennej i drzwiowej, wymiana źródła ciepła na zasilanie gazowe, wymiana pokrycia dachowego, roboty sanitarne, elektryczne oraz prace wykończeniowe wewnątrz budynku. Pierwsze wyposażenie obiektu i zagospodarowanie terenu wokół budynku. Inwestycja dofinansowana ze środków unijnych w ramach RPO WŁ 2014-2020 w kwocie 545.004 zł oraz WFOŚiGW w kwocie 99.413 zł. Wartość inwestycji: 1.083.407 zł, wartość prac wykonanych w 2022 r. – 838.236 zł.

Zakończenie inwestycji – 2023 r.

Termomodernizacja i przebudowie budynku Świetlicy Wiejskiej w miejscowości Smardzewice ul. Główna 16/18.

W 2021 r rozpoczęły się roboty budowlane na obiekcie świetlicy. Zakres prac: przebudowa i termomodernizacja budynku o powierzchni użytkowej po realizacji - 1308,82 m². Zakres prac: docieplenie przegród zewnętrznych wraz z elewacją, wymiana stolarki okiennej i drzwiowej, wymiana źródła ciepła na zasilanie gazowe, wymiana pokrycia dachowego, roboty sanitarne, elektryczne oraz prace wykończeniowe wewnątrz budynku. Zmiana sposobu użytkowania poddasza na działalność orkiestry dętej i zespołu ludowego. Pierwsze wyposażenie obiektu i zagospodarowanie terenu wokół budynku. Inwestycja dofinansowana ze środków unijnych w ramach RPO WŁ 2014-2020 w kwocie 826.123 zł oraz WFOŚiGW w kwocie 99.701 zł. Wartość inwestycji: 1.663.763 zł, wartość prac wykonanych w 2022 r. – 863.462 zł.

Zakończenie inwestycji – 2023 r.

Tereny inwestycyjne:

Gmina posiada w pełni uzbrojony teren inwestycyjny w Łazisku o pow. 4,27 ha mający bezpośredni dostęp do drogi ekspresowej S-8 dla potencjalnych inwestorów. Szacowana cena jednostkowa za grunt wynosi 82,00 zł/m² brutto.

Turystyka

Zadanie w trakcie realizacji:

Rozwój gospodarki turystycznej w oparciu o wykorzystanie walorów krajobrazowych w celu zagospodarowania turystyczno - rekreacyjnego terenu nad Zalewem Sulejowskim w miejscowości Smardzewice. Rozpoczęcie robót – 2022 r. zakończenie – 2023 r.

Zadanie nr 1 – Teren rekreacyjny nad Zalewem Sulejowskim w miejscowości Smardzewice obejmujący: obiekty administracyjno-usługowo-sanitarne, ciągi komunikacyjne pieszo-jezdne, urządzenia i obiekty rekreacyjno-wypoczynkowe, plaże i tereny zielone.

Zadanie nr 2 – Rozbudowa ulicy Klonowej w miejscowości Smardzewice

Wartość inwestycji: 16.327.387 zł. Wartość prac wykonanych w 2022 r. – 4.090.487 zł.

Inwestycja dofinansowana ze środków unijnych w ramach RPO WŁ 2014-2020 oraz Programu Polski Ład.

Zadania zrealizowane w 2022 r., w tym:

- **Strefy aktywności w m. Dąbrowa, ul. Osiedlowa.** Na obiekcie zamontowano altanę ogrodową, urządzenia zabawowe dla dzieci, urządzenia siłowni zewnętrznej i małej architektury, wykonano trawniki, nasadzenia, przyłącze wodociągowe i ogrodzenie zewnętrzne. Wartość inwestycji: 370.342 zł.

- **Zagospodarowanie terenu wokół DL w Sługocicach.** Przebudowano istniejące boisko do piłki plażowej na boisko o nawierzchni trawiastej do gry w piłkę nożną i koszykówkę. Wartość inwestycji: 79.119 zł.
- **Zagospodarowanie terenu wokół DL w Wiadernie.** Wybudowano altanę ogrodową i miejsce na ognisko oraz nasadzenia.
Wartość inwestycji: 116.235 zł.
- **Zagospodarowanie terenu wokół DL w Zawadzie.** Wykonano zadaszenie nad tarasem przy DL oraz altanę ogrodową na urządzonej terenie rekreacyjnym. Ponadto zamontowano oświetlenie sceny i altany.
Wartość inwestycji: 80.037 zł.
- **Budowa miejsc postojowych przy świetlicy wiejskiej w Godaszewicach.** Wykonano miejsca postojowe, utwardzone kruszywem, ogrodzono parking, wydzielono miejsce pod przyszłe nasadzenia.
Wartość inwestycji: 48.900 zł.

Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa:

- Zakup pojazdu specjalnego typu Quad dla OSP Wąwał,
Wartość zadania: 54.988 zł, w tym wartość dofinansowania z Funduszu Sprawiedliwości: 49.988 zł
- Zakup średniego pojazdu ratowniczo-gaśniczego na rzecz OSP w Wąwale,
Wartość zadania: 415.000 zł, w tym wartość dofinansowania z Funduszu Sprawiedliwości: 200.000 zł

Gospodarka komunalna i ochrona środowiska

Zadania w toku:

Renowacja zbiorników wodnych w m. Cekanów (746m²), Wiaderno (998m²) i Twarda. (800m²). Zakres prac: oczyszczenie i odmulenie zbiorników, zagospodarowanie terenu wokół zbiorników, pielęgnacja i wykonanie nasadzeń.

Rozpoczęcie robót – 2022 r. zakończenie – 2023 r.

Wartość inwestycji: 378.390 zł. Wartość prac wykonanych w 2022 r. – 324.705 zł.

Inwestycja dofinansowana z budżetu Województwa Łódzkiego w kwocie 150.000 zł.

Budowa i przebudowa gminnego zasobu mieszkalnego

Budowa budynku mieszkalnego wielorodzinnego wraz z zagospodarowaniem w miejscowości Dąbrowa ul. Południowa.

Zakres prac: budynek dwukondygnacyjny, niepodpiwniczony. W obiekcie powstanie 6 lokali mieszkalnych, na każdej kondygnacji po 3 lokale z przynależnymi loggiami i komórkami lokatorskimi. Powierzchnia użytkowa: parter – 214,63 m², piętro – 197,76 m².

Rozpoczęcie robót – 2022 r. zakończenie – 2023 r.

Wartość inwestycji: 2.621.855 zł. Wartość prac wykonanych w 2022 r. – 502.389 zł.

Inwestycja dofinansowana w wysokości 1.865.237,00 zł z Funduszu Dopłat w ramach realizacji przez Bank Gospodarstwa Krajowego rządowego programu budownictwa komunalnego.

Budowa bazy materiałowo-sprzętowej w Wiadernie dla Gminnego Zakładu Komunalnego

Zakres prac: budynek socjalno-administracyjny (pomieszczenia biurowe, sanitariaty, pomieszczenia socjalne)– pow. użytkowa – 52,96 m², budynek magazynowy – pow. użytkowa – 101,24 m², rozbiórka dwóch budynków gospodarczych, zagospodarowanie terenu.

Rozpoczęcie robót – 2021 r. zakończenie – 2023 r.

Wartość inwestycji: 935.687 zł. Wartość prac wykonanych w 2022 r. – 272.465 zł.

GOSPODARKA MIESZKANIOWA

1. Program gospodarowania zasobem mieszkaniowym gminy:

Powyższe reguluje Uchwała nr XXXVIII/226/21 Rady Gminy Tomaszów Mazowiecki z dnia 25 marca 2021 roku, w sprawie wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Tomaszów Mazowiecki na lata 2021 – 2026.

Gminny Zakład Komunalny administruje 22 lokalami mieszkalnymi.

- 16 lokali komunalnych o pow. użytkowej - 786 m²
  - blok w Wąwale ul. Tomaszowska 107 - 4 mieszkania komunalne,
  - 2 bloki w Dąbrowie ul. Południowa 45 i 47 - 8 mieszkań komunalnych,
  - blok w Smardzewicach ul. Zielona 31 - 4 mieszkania komunalne,
- 6 lokali socjalnych o pow. użytkowej - 215,13 m²
  - blok w Twardej ul. Główna 65,

W mieszkaniach komunalnych i socjalnych zamieszkuje łącznie, 55 osób.

Zadłużenie na koniec 2022 roku z tytułu czynszu wynosi 27 992,75 zł. oraz z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami 6 842,77 zł.

Na dzień 31 grudnia 2022 roku Gmina nie posiada wolnych lokali mieszkalnych, złożono cztery wnioski o przydział mieszkania.

2. Zasady polityki czynszowej:

Zasady polityki czynszowej reguluje w/w uchwała. Zgodnie z nią stawkę czynszu za 1 m² powierzchni użytkowej ustala Wójt Gminy Tomaszów Mazowiecki w drodze zarządzenia.

Na dzień 31-12-2022 r. obowiązuje stawka 8,40 zł za 1 m² powierzchni użytkowej lokalu zgodnie z zarządzeniem nr 32/2022 Wójta Gminy Tomaszów Mazowiecki z dnia 21.03.2022 r. w sprawie określenia stawki czynszu za najem lokali mieszkalnych wchodzących w skład zasobu mieszkaniowego Gminy Tomaszów Mazowiecki.

Stawka czynszu podlega zróżnicowaniu o czynniki podwyższające i obniżające wartość użytkową lokalu. Stawka czynszu za 1 m² powierzchni użytkowej lokalu socjalnego wynosi 50 % stawki najniższego czynszu obowiązującego w gminie.

Udostępnienie informacji publicznej

W 2022 roku wpłynęły 62 wnioski o udostępnienie informacji publicznej, na które udzielono odpowiedzi w oparciu o obowiązujące przepisy prawa. Do wojewódzkiego sądu administracyjnego nie wpłynęła żadna skarga na bezczynność wójta w powyższym zakresie.

Skargi, Wnioski, Petycje

- 1) W 2022 roku Rada Gminy Tomaszów Mazowiecki rozpatrywała 33 pism zakwalifikowane jako skargi na działalność Wójta Gminy Tomaszów Mazowiecki, pracowników Urzędu Gminy Tomaszów Mazowiecki, członków Rady Gminy Tomaszów Mazowiecki, które wpłynęły od jednego mieszkańca Gminy Tomaszów Mazowiecki (30 w 2019, 20 w 2020, 16 w 2021). Rada Gminy Tomaszów Mazowiecki pozostawiła pisma w aktach sprawy, gdyż skargi dotyczyły spraw już wielokrotnie rozstrzyganych i nie wnosiły do sprawy żadnych nowych okoliczności.
- 2) Rozpatrywała petycję złożoną przez Fundację Nicoli Tesli ul. Proletariacka 3/28, 15-449 w sprawie wydania zakazu stosowania maseczek ochronnych na terenie podległych miejscowości z jednoczesnym umieszczeniem w widocznych miejscach plakatów(tablica ogłoszeń) i powiadomieniem służb i instytucji o szkodliwości maseczek. Wydania zakazu stosowania kwarantanny i izolacji medycznej. Wydania zakazu stosowania szczepionek mRNA (wszystkich producentów). W dniu 17.01.2022 na posiedzeniu Komisji Skarg Wniosków i Petycji komisja uznała że powyższe postulaty nie mieszczą się w katalogu zadań Gminy Tomaszów Mazowiecki. Wobec powyższego komisja wniosła o przekazanie niniejszej petycji podmiotom posiadającym uprawnienia do rozstrzygnięcia petycji, którymi są osoby posiadające zgodnie z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej inicjatywę ustawodawczą, tj. wg właściwości do Marszałka Sejmu RP oraz Prezesa Rady Ministrów. Wszyscy członkowie opowiedzieli się za takim wnioskiem (4 głosy – za). W dniu 24.01.2022r. Rada Gminy podjęła uchwałę o Nr LI/312/22w sprawie rozpatrzenia petycji, gdzie uznała, że petycja wniesiona w dniu 21 grudnia 2021 r. przez Fundację im. Nikoli Tesli w interesie publicznym

w sprawie podjęcia uchwał umożliwiających podjęcie działań ratowniczych, została wniesiona do podmiotu, który nie jest właściwy do jej rozpatrzenia i podlega przekazaniu do Marszałek Sejmu i Prezesa Rady Ministrów. W dniu 26 .01.2022 petycja została przekazana według właściwości.

- 3) Rozpatrywała wniosek mieszkańców ul. Górnej w Zaborowie Drugim z dnia: 19.10.2022r. w którym to mieszkańcy wnoszą o wybudowanie odpowiedniego odwodnienie ulicy Górnej, ponieważ po utwardzeniu jej jumbami, podczas występowania ulewnych deszczy, zostają zalane poszczególne posesje, które znajdują się wzdłuż ww. ulicy. Na początku mieszkańcy interweniowali w tej sprawie jedynie do Wójta Gminy, gdzie po rozmowach zostało im zaproponowane wybudowanie rowu odprowadzającego wody opadowe ze spływających pól. Mieszkańcy takiego rozwiązania nie przyjęli i złożyli wniosek do Rady Gminy, aby ta wypracowała wraz z pracownikami urzędu odpowiednie rozwiązanie powyższego problemu. W dniu 09 listopada 2023 roku Komisja Skarg, Wniosków i Petycji podczas spotkania w którym uczestniczyli przedstawiciele gminy zaproponowała nowe rozwiązanie, polegające na wybudowaniu płaskiego krawężnika wzdłuż zalewanych posesji na długości ok. 100 m. Po wnikliwej analizie, komisja uznała, że nowe rozwiązanie powinno usatysfakcjonować zainteresowanych i zawiesza sprawę do czasu odpowiedzi mieszkańców na wypracowaną propozycję (z ustnych informacji wiadomo, że mieszkańcy zgodzili się przyjąć takie rozwiązanie).

Przestępczość w gminie

W roku 2022 na terenie Gminy Tomaszów Mazowiecki odnotowano 103 przestępstwa (122 przestępstwa w roku 2021, 129 przestępstw w 2020 roku, 129 przestępstw w 2019 roku).

W ogólnej liczbie dominowały przestępstwa przeciwko mieniu, a zwłaszcza:

- kradzież - 13 (13 w 2021 roku), (19 w 2020 roku),
- kradzież z włamaniem - 12 (16 w 2021 roku), (9 w 2020 roku),
- uszkodzenia mienia - 7 (6 w 2021 roku), (7 w 2020 roku)

W 2022 na terenie Gminy Tomaszów Mazowiecki doszło do 7 wypadków drogowych (20 w 2021 roku, 12 w 2020 roku, 25 w 2019 roku), w których 8 osób doznało obrażeń ciała (w 2021 roku 25 osób doznało obrażeń ciała), (16 w 2020 roku, 16 w 2019 roku). W roku 2022 nie zginęła żadna osoba w wypadku drogowym (w 2021 r. 1 osoba poniosła śmierć (Cekanów), (2 osoby poniosły śmierć w 2020 roku, 4 w 2019). Odnotowano 79 kolizji drogowych (w 2021 roku – 122 kolizje, 85 w 2020 roku, 108 w 2019 roku).

Policjanci z Komendy Powiatowej Policji w Tomaszowie Mazowieckim w 2022 r. ujawnili 155 wykroczeń (w 2021 roku odnotowano 165 wykroczeń popełnionych na terenie Gminy Tomaszów Mazowiecki), (117 w roku 2020).

Najwięcej wykroczeń, w których prowadzono czynności wyjaśniające odnotowano w miejscowości Wiaderno – 28 kradzieży (31 – w 2022) oraz Smardzewice 19 (zdarzenia drogowe) i Cekanów – 14 (jedno drogowe i zakwalifikowane jako inne niż kradzieże i zdarzenia drogowe).

Najwięcej przestępstw odnotowano w Smardzewicach – 17, Wiadernie 13, Ciebłowicach Dużych, Twardej, Wąwale i Zawadzie po 7.

Działania straży związane z usuwaniem skutków zdarzeń losowych

W roku 2022 w gminie Tomaszów Mazowiecki odnotowano 191 zdarzeń, w tym 65 pożarów, 114 miejscowych zagrożeń i 12 alarmów fałszywych. W wyniku zdarzeń w 2022 roku w gminie Tomaszów Mazowiecki śmierć poniosła 1 osoba a rannych zostało 11 osób. Wielkość strat powstałych w wyniku pożarów w roku 2022 oszacowano na 823 tys. zł., natomiast uratowane mienie w zdarzeniach typu pożar miało wartość szacunkową 3,4 mln zł. Szacunkowa wielkość strat powstałych w wyniku miejscowych zagrożeń w roku 2022 wyniosła 775 tys. zł., natomiast uratowane mienie podczas miejscowych zagrożeń oszacowano na wartość około 575 tys. zł.

W 2022 roku jednostki OSP z terenu gminy Tomaszów Mazowiecki brały udział w działaniach ratowniczo-gaśniczych następującą ilość razy:

- OSP KSRG Smardzewice – 62
- OSP KSRG Twarda – 27
- OSP KSRG Chorzęcin – 24
- OSP Wąwał – 32 (dodatkowo 40 wyjazdów na zlecenie wójta)
- OSP Wiaderno – 18
- OSP Zawada – 14
- OSP Godaszewice – 1.

Graficzne porównanie ogólnej liczby zdarzeń w gminie Tomaszów Mazowiecki w latach 2018 – 2022

Gmina Tomaszów Mazowiecki zabezpieczyła w 2022 r. na zapewnienie gotowości bojowej Ochotniczych Straży Pożarnych:

- ekwiwalenty za udział w działaniach ratowniczych i szkoleniach - 60 000,00 zł
- dotacje dla OSP na zakup sprzętu – 140 000,00 zł
- naprawa i modernizacja sprzętu OSP, usługi – 59 400,00 zł
- zakupy materiałów i wyposażenia (paliwa, płyny, akumulatory, sprzęt) – 40 000,00 zł
- zlecenia dla konserwatorów sprzętu – 53 260,00 zł

EDUKACJA

W Gminie Tomaszów Mazowiecki w 2022 r. funkcjonowały:

- 5 szkół podstawowych;
- 4 przedszkola;
- oddziały przedszkolne przy jednej szkole podstawowej.

Wszystkie placówki szkolne i przedszkolne funkcjonujące na terenie gminy były prowadzone przez gminę. Na terenie gminy nie funkcjonują placówki oświatowe niepubliczne bądź publiczne prowadzone przez osoby prywatne, stowarzyszenia itp.

Szczegółowa sieć szkolno-przedszkolna w 2022 roku w gminie Tomaszów Mazowiecki:

- Zespół Szkół w Komorowie, w skład zespołu wchodzi
  - a) Szkoła Podstawowa im. Św. Huberta;
  - b) Publiczne Przedszkole.
- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Smardzewicach, w skład zespołu wchodzi:
  - a) Szkoła Podstawowa,
  - b) Publiczne Przedszkole z oddziałami przedszkolnymi w Twardej
- Zespół Szkół w Wiadernie, w skład zespołu wchodzi:

- a) Szkoła Podstawowa,
- b) Publiczne Przedszkole.

- Szkoła Podstawowa w Chorzęcinie z oddziałami przedszkolnymi;
- Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Zawadzie
- Publiczne Przedszkole w Wąwale.

Ogółem do wszystkich placówek oświatowych w 2022 r. uczęszczało (wg stanu na dzień 30 września 2022 r.) 365 przedszkolaków w 17 oddziałach przedszkolnych oraz 822 uczniów w 40 klasach.

W 2022 r. na terenie Gminy Tomaszów Mazowiecki funkcjonowała darmowa komunikacja MZK dla wszystkich mieszkańców w tym także dla uczniów. Gmina pokrywała również koszty dowozu uczniów posiadających orzeczenia o kształceniu specjalnym, dowożonych przez rodziców do szkół na terenie Miasta Tomaszowa Mazowieckiego. Na podstawie zawartych umów dla 10 uczniów pokryto koszty ich dowozu w wysokości 9.906,02 zł. Koszt umowy zawartej z przewoźnikiem na dowóz dwóch uczniów niepełnosprawnych do szkoły średniej wyniósł w 2022 roku 15.713,60 zł.

We wszystkich szkołach i przedszkolach zatrudnionych było (SIO 30.09.2022 r.):

- ogółem 130 nauczycieli, w tym 26 osób stanowili nauczyciele początkujący, 26 osób - nauczyciele mianowani oraz 78 osób - nauczyciele dyplomowani;
- ogółem 53 pracowników obsługi i administracji;
- na jeden etat pedagogiczny przypadało średnio 9,13 ucznia/dziecka;
- na jeden etat pracownika obsługi/administracji przypadało 22,4 ucznia/dziecka.

Wydatki bieżące na utrzymanie wszystkich szkół i przedszkoli w 2022 r. wyniosły 16.399.667,40 zł. Zadania oświatowe realizowane są przy pomocy środków otrzymywanych z budżetu państwa (subwencja oświatowa, dotacja na zakup podręczników, częściowej dotacji na prowadzenie przedszkoli), opłat wnoszonych przez rodziców lub dopłat z GOPS/MOPS na pokrycie kosztów wyżywienia (tzw. wsad surowca), częściowej dotacji na realizację różnych projektów lub programów oraz środków z budżetu gminy.

Otrzymane kwoty na realizację wydatków związanych z funkcjonowaniem oświaty wyniosły z tytułu:

• subwencja oświatowa	-	9.663.512,00 zł
• fundusz pomocy obywatelom Ukrainy	-	352.787,00 zł
• dotacja na przedszkola	-	420.174,00 zł
• dotacja na podręczniki	-	71.681,82 zł
• Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa	-	2.500,00 zł
• dotacja Posiłek w szkole i w domu	-	80.000,00 zł

- program Laboratoria Przyszłości - 118.840,00 zł
- wpłaty za wyżywienie oraz inne opłaty - 941.715,90 zł
- ogółem - 11.651.210,72 zł.
- dopłata z budżetu gminy do bieżących wydatków - 4.748.456,68 zł.

Ze środków gminnych zostały przyznane i wypłacone stypendia za wyniki w nauce wszystkim uczniom, uczęszczającym do szkół dla których organem prowadzącym jest Gmina Tomaszów Mazowiecki, którzy uzyskali średnią ocen co najmniej 5,25. Stypendia były wypłacone po zakończeniu pierwszego oraz drugiego semestru. Łącznie w czasie całego roku wypłacono 67 stypendiów na kwotę 23.000,00 zł.

Stołówki szkolne i przedszkolne

We wszystkich placówkach oświatowych funkcjonują stołówki szkolne, których koszt utrzymania pokrywa ze swoich środków gmina. Za cały 2022 rok wydatki związane z prowadzeniem stołówek (bez kosztów zakupu artykułów żywnościowych) wyniosły 781.745,34 zł. Personel stołówek (kucharki, pomoce oraz intendenci) liczył 14 pracowników.

Wydatki bieżące ogółem za 2022 rok:

Lp	Placówka	Kwota wydatków
1.	Zespół Szkół w Komorowie	3.661.144,37
2.	Zespół Szkolno-Przedszkolny w Smardzewicach	4.784.258,04
3.	Zespół Szkół w Wiadernie	3.105.815,56
4.	Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Zawadzie	1.751.616,02
5.	Szkoła Podstawowa w Chorzęcinie	1.549.841,44
6.	Publiczne Przedszkole w Wąwale	871.524,13
7.	ZEAS (w tym wydatki na pokrycie kosztów dowozu uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego)	675.467,84
	Razem wydatki	16.399.667,40

Otrzymane dotacje w 2022 roku:

1. Na podstawie złożonych przez Gminę Tomaszów Mazowiecki wniosków o udzielenie dotacji celowej na wyposażenie szkół w podręczniki, materiały edukacyjne lub materiały ćwiczeniowe, Gmina otrzymała dotację na ten cel w ostatecznej kwocie 71.681,82 zł.

Wydatki na zakup podręczników, materiałów edukacyjnych oraz materiałów ćwiczeniowych wyniosły w:

- Szkole Podstawowej w Chorzęcinie - 5.949,40 zł
- Szkole Podstawowej w Zawadzie - 10.673,93 zł
- Zespole Szkół w Komorowie - 16.749,32 zł

- Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Smardzewicach - 21.152,89 zł
- Zespole Szkół w Wiadernie - 17.156,28 zł

2. Dotacje na programy realizowane w szkołach na terenie gminy Tomaszów Mazowiecki:

Program „Laboratoria Przyszłości”

Laboratoria Przyszłości to inicjatywa edukacyjna realizowana przez Ministerstwo Edukacji i Nauki we współpracy z Centrum GovTech w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów. Wspólną misją jest stworzenie nowoczesnej szkoły, w której zajęcia będą prowadzone w sposób ciekawy, angażujący uczniów oraz sprzyjający odkrywaniu ich talentów i rozwijaniu zainteresowań. Celem inicjatywy jest wsparcie wszystkich szkół podstawowych w budowaniu wśród uczniów kompetencji przyszłości z tzw. kierunków STEAM (nauka, technologia, inżynieria, sztuka oraz matematyka). W ramach Laboratoriów Przyszłości Gmina Tomaszów Mazowiecki otrzymała w 2022 roku wsparcie finansowe w wysokości 118.840,00 złotych, dzięki któremu uczniowie będą mogli uczyć się poprzez eksperymentowanie i zdobywać w ten sposób praktyczne umiejętności.

Przedszkola

W 2022 roku funkcjonowały 4 przedszkola oraz oddziały przedszkolne przy Szkole Podstawowej w Chorzęcinie. W ramach Publicznego Przedszkola w Wąwale do 31 sierpnia 2022 roku istniał oddział przedszkolny w Cieblowicach Dużych oraz w ramach Publicznego Przedszkola w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Smardzewicach funkcjonowały oddziały przedszkolne w Twardej.

Ogółem do 17 oddziałów przedszkolnych uczęszczało 365 dzieci, w tym do tzw. zerówki uczęszczało 96 dzieci.

Wydatki na utrzymanie przedszkoli za 2022 rok wyniosły ogółem: 3.380.073,44 zł

W 2022 r. Gmina otrzymała:

- subwencje na dzieci 6 letnie - 744.505,06 zł
- dotacje na wychowanie przedszkolne w wysokości - 420.174,00 zł
- opłaty rodziców (tzw. czesne) - 26.218,00 zł

Łączna dopłata gminy do bieżących wydatków na przedszkola wyniosła 2.189.176,38 zł.

OPIEKA NAD DZIEĆMI DO LAT 3

Gmina Tomaszów Mazowiecki na swoim terenie nie prowadzi żłobka, wobec powyższego żeby zapewnić opiekę dzieciom w wieku do lat 3, w 2022 roku podpisała porozumienie z Gminą Miasto Tomaszów Mazowiecki na korzystanie przez dzieci z terenu gminy ze Żłobka Samorządowego Nr 1 na ul. Strzeleckiej w Tomaszowie Mazowieckim na kwotę 76 356,00 zł.

BIBLIOTEKI

W gminie w 2022 r. funkcjonowała Gminna Biblioteka Publiczna w Smardzewicach oraz 4 filie w Komorowie, Twardej, Wiadernie i Zawadzie.

Księgozbiór na dzień 1 stycznia 2022 r. liczył 23 868 woluminów, natomiast na koniec 2022 roku 23077 woluminów. Wszystkie zbiory zostały opracowane komputerowo.

Zakupiono 1544 nowych woluminów i jednocześnie ubytkowano 2335 woluminów. Na początku roku zarejestrowano 796 czytelników, na koniec roku ta liczba wyniosła 958 czytelników.

Jak korzystano z bibliotek pokazuje poniższa tabela.

Lp.	Biblioteka	Liczba czytelników	Liczba woluminów	Liczba woluminów na czytelnika
1.	Smardzewice	370	5114	13,82
2.	Komorów	101	1771	17,53
3.	Twarda	246	4622	22,85
4.	Wiaderno	128	970	7,58
5.	Zawada	113	1212	10,73
	Ogółem	958	13689	14,29

W gminie statystycznie na 1 mieszkańca przypada 1 książka przeczytana w ciągu roku - 13689 książek podzielone przez 11212 mieszkańców = 1,22

W bibliotekach działa 16 komputerów. Wszystkie biblioteki posiadają katalogi dostępne on-line. We wszystkich istnieje możliwość zdalnego (internetowego) składania zamówień.

W 2022 roku biblioteki gminne zorganizowały następujące wydarzenia:

- spotkania autorskie – 10

- spotkania okolicznościowe np. Andrzejki Dzień Babci i Dziadka, Dzień Kobiet, Spotkanie Wigilijne -11
- warsztaty plastyczne i z rękodzieła - 27
- głośne czytanie – 32
- narodowe czytanie – 1
- gry i zabawy rekreacyjne i integracyjne – 8
- współdziałal w powiatowym konkursie czytelniczym „Przeczytaj, Bo Warto” – 1
- wycieczki do biblioteki – 6
- lekcje biblioteczne – 3
- Niepodległa do Hymnu - 1

W tych i innych wydarzeniach wzięło udział 3106 mieszkańców.

DZIAŁALNOŚĆ KULTURALNA - GMINNY DOM KULTURY W WIADERNIE

Kultura stanowi istotny obszar działalności gminy Tomaszów Mazowiecki, mający znaczący wpływ na jakość życia mieszkańców. Jest ona nie tylko istotnym elementem wizerunku gminy ale także pełni rolę narzędzia integracji społecznej i budowania wspólnej, lokalnej tożsamości mieszkańców zarówno gminy, jak i regionu. Działalność kulturalna realizowana jest poprzez wielokierunkową aktywność zgodną z potrzebami środowiska, obejmującą między innymi: edukację kulturalną dzieci, młodzieży i dorosłych zmierzając do rozwoju zainteresowań i talentów artystycznych przez aktywne uczestnictwo w:

- Zespole Folklorystycznym „Sami Swoi” z Twardej,
- Zespole Folklorystycznym „Smardzewianie” ze Smardzewic,
- Zespole Pieśni i Tańca „Mali Smardzewianie” ze Smardzewic,
- Zespole Pieśni i Tańca „Cieblówianie” z Cieblowic Dużych,
- Zespole Dziecięcym „Cieblówianie” z Cieblowic Dużych
- Zespole biesiadnym „Kalina” z Wąwału,
- Orkiestrze dętej ze Smardzewic
- Orkiestrze dętej z Zawady,
- Kołach Gospodyń Wiejskich (na terenie gminy funkcjonuje 16 KGW)

We wszystkich zespołach działających przy Gminnym Domu Kultury zatrudniani są na umowy zlecenie muzycy w kapelach, a w zespołach "Smardzewianie" i "Cieblówianie" również choreografowie. Umowy zlecenia z ww. zespołami podpisuje Gminny Dom Kultury w Wiadernie. Natomiast umowy z kapelmistrzami orkiestr dętych podpisuje Urząd Gminy.

Zespoły reprezentujące Gminę Tomaszów Mazowiecki i Gminny Dom Kultury pełnią istotną rolę w promowaniu gminy na różnych konkursach i przeglądach o zasięgu regionalnym, wojewódzkim, ogólnopolskim oraz międzynarodowym. Dzięki swojej wysokiej jakości artystycznej i profesjonalizmowi zdobywają liczne nagrody i wyróżnienia, co jest powodem do dumy dla naszej społeczności. Ich udział w konkursach i przeglądach nie tylko prezentuje umiejętności artystyczne, ale również promuje lokalną kulturę i dziedzictwo. Występy zespołów stanowią doskonałą okazję do zaprezentowania bogactwa tradycji i talentów naszej społeczności na szerszej scenie. Sukcesy, jakie odnoszą na różnych poziomach, przyczyniają się do wzrostu prestiżu naszej gminy i świadczą o wysokim poziomie artystycznym naszych zespołów.

Koła Gospodyń Wiejskich pełnią równie istotną rolę jako współorganizatorki życia kulturalnego w sołectwach na terenie naszej gminy. Działając jako ambasadorzy tradycji i kultury lokalnej, propagują zwyczaje ludowe oraz potrawy regionalne. Ich zaangażowanie i aktywność mają istotny wpływ na zachowanie i promowanie naszego dziedzictwa kulturowego. Ponadto, Koła Gospodyń Wiejskich reprezentują gminę na uroczystościach i konkursach regionalnych, gdzie zdobywają uznanie i wyróżnienia, będąc dumą naszej społeczności.

Dzięki zaangażowaniu Zespołów i Kołom Gospodyń Wiejskich, nasza gmina ma możliwość prezentowania się na szerszej scenie kulturalnej, promując nasze lokalne dziedzictwo oraz artystyczne osiągnięcia. Ich wkład w życie kulturalne naszej społeczności jest niezwykle cenny i przyczynia się do wzbogacenia naszej gminy o różnorodne doświadczenia artystyczne i kulturowe. Działania zespołów i Kół Gospodyń Wiejskich stanowią integralną część naszej społeczności i przyczyniają się do rozwoju kulturalnego gminy.

REPREZENTOWANIE GMINY TOMASZÓW MAZOWIECKI I GMINNEGO DOMU KULTURY PRZEZ KOŁA GOSPODYŃ WIEJSKICH NA IMPREZACH O ZASIĘGU LOKALNYM, GMINNYM, POWIATOWYM I WOJEWÓDZKIM W 2022 ROKU

Nazwa	Reprezentacja KGW
Festiwal Ubijania Masła - Lubochnia	KGW z Twardej
Powiatowe Miodobranie - Żelechlinek	KGW ze Smardzewic
Powiatowy Konkurs Potraw Kulinarnych Czerniewice	KGW z Cieślówic Dużych
Konkurs Kulinary „Bitwa Regionów”	KGW „Piasecznianki” z Komorowa
Biesiada Świętojańska – PCAS Tomaszów Mazowiecki	KGW z Łaziska KGW „Swojskie Babki” z Tresty

Zajrzyj w Łódzkie z ŁKA – stoisko potraw regionalnych	KGW z Wąwału
Regionalny Festyn Kół Gospodyń Wiejskich w Miedznej Murowanej	KGW z: Twardej, Komorowa, Świńska, Chorzęcina, Godaszewic, Wiaderna, Jadwigowa, Zawady
TVP Info – udział w programie „W Twoim Mieście”	KGW z Twardej
Akcja wakacyjna -warsztaty kulinarne z projektu „Natura od kuchni”	KGW „Wiadernianki” z Wiaderna
Piknik „Zakończenie lata” w Wiadernie	KGW „Wiadernianki” z Wiaderna
Dożynki Wojewódzkie w Radomsku – reprezentacja powiatu z wieńcem	KGW „Wiadernianki” z Wiaderna
Dożynki wojewódzkie w Radomsku – konkurs kulinarny na potrawę „Łódzkie Smakuje” i stoisko potraw regionalnych	KGW z Twardej KGW „Piasecznianki” z Komorowa
Piknik Parafialno- Gminny „Pożegnanie lata w Smardzewicach” - stoiska potraw regionalnych	KGW ze Smardzewic, KGW z Jadwigowa, KGW z Twardej KGW „Swojskie Babki” z Tresty
II Gminne Spotkania KGW w Twardej	Wszystkie KGW z terenu gminy
Podsumowanie projektu „Dary Lasu” -LOS Nagórzyce	KGW „Wiadernianki” z Wiaderna
Konkurs „Fartuszek od kuchni” – Lubochnia	KGW Wiadernianki z Wiaderna
Warsztaty Kulinarne „Leśne smaki” projekt „Natura od kuchni”	KGW z Twardej
Odpust Św. Wacława w Twardej – stoisko potraw regionalnych	KGW „Swojskie Babki” z Tresty
Dzień Papieski Kościół Św. Wacława w Twardej – stoisko potraw regionalnych	KGW z Twardej
Regionalny Turniej Kół Gospodyń Wiejskich i Miejskich w Tomaszowie Mazowieckim	KGW „Swojskie Babki” z Tresty
Regionalny Konkurs Darcia Pierza w Rzeszycy	KGW z Kwiatkówki, Łagiewnik i Świńska
„Świąteczne Potrawy Województwa Łódzkiego – Tradycyjne Wypieki Bożonarodzeniowe” – Opoczno 2022	KGW „Piasecznianki” z Komorowa

„Świąteczne Potrawy Województwa Łódzkiego – Tradycyjne Wypieki Bożonarodzeniowe” – Opoczno 2022	KGW „Swojskie Babki” z Tresty
---	-------------------------------

REPREZENTOWANIE GMINY TOMASZÓW MAZOWIECKI I GMINNEGO DOMU KULTURY W WIADERNIE PRZEZ ZESPOŁY NA FESTIWALACH, KONCERTACH I PRZEGLĄDACH W 2022 ROKU.

Nazwa zespołu	Miejscowość	Nazwa wydarzenia	Miejsce/udział
Zespół Pieśni i Tańca „Cieślinianie” (dorosły i dziecięcy)	Tomaszów Mazowiecki	Koncert kolęd w Kościele św. Marcina w Tomaszowie Mazowieckim	udział
Zespół Folklorystyczny „Smardzewianie”	Smardzewice	Koncert kolęd w Sanktuarium św. Anny w Smardzewicach	udział
Zespół Pieśni i Tańca „Mali Smardzewianie”	Smardzewice	Koncert kolęd w Sanktuarium św. Anny w Smardzewicach	udział
Zespół Folklorystyczny „Smardzewianie”	Ujazd	Spotkanie „Wokół tradycyjnego stołu wielkanocnego”	udział
Zespół Pieśni i Tańca „Mali Smardzewianie”	Smardzewice	Chodzenie z kogutkiem i gaikiem.	udział
Zespół Folklorystyczny „Smardzewianie”	Zebrzydowice	Międzynarodowy Przegląd Zespołów Regionalnych „Złoty Kłós”	III miejsce
Zespół Pieśni i Tańca „Mali Smardzewianie”	Zebrzydowice	Międzynarodowy Przegląd Zespołów Regionalnych „Złoty Kłós”	II miejsce
Zespół Pieśni i Tańca „Cieślinianie”	Smardzewice	Koncert Pieśni Maryjnych	udział
Zespół Folklorystyczny „Sami Swoi”	Smardzewice	Koncert Pieśni Maryjnych	udział
Zespół „Kalina	Smardzewice	Koncert Pieśni Maryjnych	udział
Zespół Folklorystyczny „Smardzewianie”	Smardzewice	Koncert Pieśni Maryjnych	udział
Zespół „Kalina”	Opoczno	IV Przegląd Artystycznego Ruchu Seniorów	wyróżnienie

Zespół „Kalina”	Wiaderno	Złote Gody	udział
Zespół Folklorystyczny „Sami Swoi”	Wiaderno	Złote Gody	udział
Zespół Folklorystyczny „Sami Swoi”	Smardzewice	Impreza firmowa w Moło	udział
Zespół Pieśni i Tańca „Ciełowianie”	Smardzewice	Impreza firmowa w MOŁO	udział
Zespół Folklorystyczny „Sami Swoi”	Przyłęk Duży	„Dni Reymontowskie”	udział
Zespół Folklorystyczny „Smardzewianie”	Wymiarki woj. lubuskie, pow. żagański	Ogólnopolski Festiwal Zespołów i Śpiewaków Ludowych „Na Przydrożku”	I miejsce
ZPiT „Ciełowianie”	Spała	Zajrzyj w Łódzkie z ŁKA Występ	udział
Zespół Folklorystyczny „Smardzewianie”	Drzewica	Piknik Rodzinny - DPS	udział
Zespół Pieśni i Tańca „Ciełowianie”	Poraj	XVI Folkloriada Jurajska	I miejsce
Zespół Pieśni i Tańca „Ciełowianie”	Wiaderno	Piknik na pożegnanie lata	udział
Zespół Dziecięcy „Ciełowianie”	Wiaderno	Piknik na pożegnanie lata	udział
Zespół Pieśni i Tańca „Ciełowianie”	Radomsko	Dożynki Województwa Łódzkiego	udział
Zespół Folklorystyczny „Sami Swoi” z Twardej	Radomsko	Dożynki Województwa Łódzkiego	udział
Zespół Folklorystyczny „Sami Swoi” z Twardej	Smardzewice	Piknik na zakończenie lata	udział
Zespół Folklorystyczny „Smardzewianie”	Smardzewice	Piknik na zakończenie lata	udział
Zespół Pieśni i Tańca „Mali Smardzewianie”	Smardzewice	Piknik na zakończenie lata	udział
Zespół Pieśni i Tańca „Ciełowianie”	Lubochnia	Przeгляд Zespołów Folklorystycznych „Na Pilicka Nutę”	II miejsce

Zespół Folklorystyczny „Sami Swoi” z Twardej	Lubochnia	Przeegląd Zespołów Folklorystycznych „Na Pilicka Nutę”	wyróżnienie
Dziecięcy Zespół „Mali Cieblowianie”	Lubochnia	Przeegląd Zespołów Folklorystycznych „Na Pilicka Nutę”	III miejsce
Zespół „Kalina” z Wąwału	Kozienice	XVI Ogólnopolski Przeegląd Piosenki Biesiadnej „Kozienice 2022”	wyróżnienie
Zespół Folklorystyczny „Sami Swoi” z Twardej	Kozienice	XVI Ogólnopolski Przeegląd Piosenki Biesiadnej „Kozienice 2022”	wyróżnienie
Zespół Pieśni i Tańca „Cieblowianie”	Częstochowa	Spotkania Folklorystyczne Etnostrada”	Grand Prix
Zespół „Sami Swoi”	Tomaszów Mazowiecki	Regionalny Turniej Kół Gospodyń Wiejskich i Miejskich	udział
Zespół Pieśni i Tańca „Cieblowianie”	Tomaszów Mazowiecki	Regionalny Turniej Kół Gospodyń Wiejskich i Miejskich	udział
Zespół Folklorystyczny „Sami Swoi”	Wiaderno	Koncert z okazji Narodowego Święta Niepodległości	udział
Zespół Pieśni i Tańca „Mali Smardzewianie”	Wiaderno	Koncert z okazji Narodowego Święta Niepodległości	udział
Zespół Dziecięcy „Cieblowianie”	Wiaderno	Koncert z okazji Narodowego Święta Niepodległości	udział
Zespół Folklorystyczny „Smardzewianie”	Wiaderno	Koncert z okazji Narodowego Święta Niepodległości	udział
Zespół „Kalina”	Wiaderno	Koncert z okazji Narodowego Święta Niepodległości	udział
Zespół „Sami Swoi”	Smardzewice	Występ podczas uroczystości „Złoty Godów” Mieszkańców Gminy Tomaszów Mazowiecki	udział

W roku 2022 Gminny Dom Kultury w Wiadernie zorganizował wiele imprez, koncertów i wydarzeń kulturalnych, które cechowały się wysokim poziomem artystycznym. Działalność ta przyczyniła się do ożywienia życia kulturalnego gminy oraz stworzenia atrakcyjnej oferty dla mieszkańców. Przez organizację różnorodnych wydarzeń kulturalnych, Gminny Dom Kultury umożliwił społeczności lokalnej uczestnictwo w różnorodnych formach sztuki i kultury.

Ośrodkiem życia kulturalnego na terenie gminy są również Świetlice Wiejskie, które pełnią ważną rolę w organizacji codziennych działań kulturalnych oraz realizacji zajęć edukacyjnych i wychowawczych. Świetlice Wiejskie są miejscem, w którym dzieci i młodzież mają szansę rozwijać swoje umiejętności oraz uczestniczyć w zajęciach rękodzielniczych, florystycznych, kulinarnych i sportowych. W ramach projektu "Tomaszowskie Centrum Usług Społecznych" organizowane są różnorodne zajęcia, które przyczyniają się do aktywnego spędzania czasu wolnego i rozwijania zainteresowań uczestników.

Działalność kulturalna na terenie gminy nie ogranicza się jedynie do Gminnego Domu Kultury i Świetlic Wiejskich. Szkoły, samorządy wiejskie, organizacje społeczne i kościelne również angażują się w organizację wydarzeń kulturalnych, przyczyniając się do różnorodności i bogactwa oferty kulturalnej dla mieszkańców. Gminny Dom Kultury współpracuje z Powiatowym Centrum Animacji Społecznej w Tomaszowie Mazowieckim, Miejskim Centrum Kultury w Tomaszowie Mazowieckim, Starostwem Powiatowym w Tomaszowie Mazowieckim oraz Polskim Impresariatem Muzycznym.

Gminny Dom Kultury w Wiadernie współpracuje z renomowanymi instytucjami kulturalnymi, takimi jak Powiatowe Centrum Animacji Społecznej w Tomaszowie Mazowieckim, Miejskie Centrum Kultury w Tomaszowie Mazowieckim, Starostwo Powiatowe w Tomaszowie Mazowieckim oraz Polski Impresariat Muzyczny. Ta współpraca umożliwia wymianę doświadczeń, organizację wspólnych projektów oraz podnoszenie jakości i zakresu oferowanych wydarzeń kulturalnych.

Rok 2022 był okresem intensywnej działalności kulturalnej na terenie gminy Tomaszów Mazowiecki, gdzie liczne imprezy, koncerty i wydarzenia artystyczne o wysokim poziomie artystycznym przyciągały mieszkańców i tworzyły atmosferę kulturalnej aktywności w społeczności.

**WYDARZENIA ORGANIZOWANE W 2022 ROKU
PRZEZ GMINNY DOM KULTURY W WIADERNIE**

Nazwa wydarzenia	Organizatorzy	Miejsce przeprowadzenia
Koncert Kolęd i Piosenek Świątecznych w wykonaniu dzieci i młodzieży z terenu gminy	Wójt Gminy, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Tomaszowie Mazowieckim	GDK w Wiadernie
Zajęcia komputerowe „Siła umysłu”	GDK	GDK w Wiadernie
Warsztaty plastyczne dla dzieci „Laurka dla Babci i Dziadka”	GDK	GDK w Wiadernie
Warsztaty plastyczne „butelkowy wazon”	GDK	GDK w Wiadernie
Walentynkowe warsztaty plastyczne	GDK	GDK w Wiadernie
Zumba w rytmie serca	GDK	GDK w Wiadernie
Akcja feryjna „Papierowy koszycek”	GDK	GDK w Wiadernie
Akcja feryjna projekcja filmu „Urwis”	GDK	GDK w Wiadernie
Akcja feryjna warsztaty plastyczne „Maski karnawałowe”	GDK	GDK w Wiadernie
Akcja feryjne „Tłustoczwartkowe warsztaty kulinarne”	GDK	GDK w Wiadernie
Zakończenie ferii „Bal karnawałowy”	GDK	GDK w Wiadernie
Gminny Dzień Kobiet – występ Natalii Mierzwy	GDK, Wójt	GDK w Wiadernie
Zumba „Złot Księżniczek”	GDK	GDK w Wiadernie
Projekcja filmu „1800 gramów”	GDK	GDK w Wiadernie
Wiosenna metamorfoza spotkanie z kosmetyczką.	GDK	GDK w Wiadernie
Warsztaty pt. „Wielkanocna pisanka”	GDK	GDK w Wiadernie

Koncert z cyklu z Klasyką przez Polskę w wykonaniu Krzysztofa Jakowicza (skrzypce) i Roberta Morawskiego (Fortepian)	Polski Impresariat Muzyczny i GDK	GDK w Wiadernie
Gminny Koncert Pieśni Maryjnych	Proboszcz Parafii św. Anny w Smardzewicach, Wójt Gminy Tomaszów Mazowiecki, GDK	Sanktuarium św. Anny w Smardzewicach
Jubileusze Małżeńskie za 2020 rok	Gmina Tomaszów Mazowiecki /GDK	GDK w Wiadernie
Jubileusze Małżeńskie za 2021 rok	Gmina Tomaszów Mazowiecki /GDK	GDK w Wiadernie
Dzień Dziecka – projekcja filmu „Misiak w Nowym Jorku”	GDK	GDK w Wiadernie
Warsztaty z Kalkografii	GDK	GDK w Wiadernie
Koncert z cyklu z Klasyką przez Polskę w wykonaniu Aleksandry Kuls i Marcina Koziak	Polski Impresariat Muzyczny, Parafia św. Anny w Smardzewicach i GDK	Sanktuarium św. Anny w Smardzewicach
Dzień Profilaktyki – Teatr Forma	GKRPA i GDK	GDK w Wiadernie
Akcja wakacyjna organizowana w GDK i świetlicach wiejskich	GDK i świetlice wiejskie	GDK i świetlice wiejskie
Warsztaty tańca ludowego	GDK	GDK w Wiadernie
Piknik na Pożegnanie Lata	GDK	GDK w Wiadernie
Dożynki Wojewódzkie	Urząd Marszałkowski w Łodzi	Radomsko
Festyn na Pożegnanie Lata	Gmina Tomaszów Mazowiecki, Parafia św. Anny w Smardzewicach, Gminny Dom Kultury w Wiadernie	Park przy Sanktuarium św. Anny
Koncert „Letnia Nuta Bluesowa” Blustones i przyjaciele	Galeria na Wsi Niebrów, GDK	GDK w Wiadernie
Poniedziałki ze sztuką -Warsztaty plastyczne „Wazon z origami”	GDK	GDK w Wiadernie
Poniedziałki ze sztuką -Warsztaty plastyczne „Róże z krepiny”	GDK	GDK w Wiadernie

Warsztaty edukacyjne „Badać się to nie wstyd”	Specjalistyczny Szpital Onkologiczny NU-MED. Sp. z o.o.	GDK w Wiadernie
Poniedziałki ze sztuką -Warsztaty z Quillingu dla dorosłych i dzieci	GDK	GDK w Wiadernie
Poniedziałki ze sztuką – warsztaty plastyczne „Jesienne lampiony z plastikowych kubeczków”	GDK	GDK w Wiadernie
Obchody Narodowego Święta Niepodległości Koncert w wykonaniu gminnych zespołów ludowych i uczniów Zespołu Szkół w Wiadernie	Wójt Gminy Tomaszów Mazowiecki, Gminny Dom Kultury	GDK w Wiadernie
Poniedziałki ze sztuką- warsztaty plastyczne „Jesienne stroiki na plastrach drewna”	GDK	GDK w Wiadernie
Spotkanie informacyjne dla mieszkańców województw łódzkiego – Kursy prawa jazdy	Agencja Usług Oświatowych Ośrodek szkolenia Kierowców OLIMP	GDK w Wiadernie
Mikołajkowa rodzinna zumba	GDK Katarzyna Tomczyk	GDK w Wiadernie
Mikołajkowe warsztaty ceramiczne – leśne skrzaty	Edukacja Kreatywna GENIUSZ	GDK w Wiadernie
Mikołajki z LuxParty KIDS	GDK	GDK w Wiadernie
Rozstrzygnięcie konkursu plastycznego „Mikołaj i zima”	GDK	GDK w Wiadernie
Poniedziałki ze sztuką – warsztaty plastyczne „Stroik świąteczny”	GDK	GDK w Wiadernie
Zajęcia fitness ZUMBA dla pań	GDK	GDK w Wiadernie
Zajęcia z Tabaty	GDK	GDK w Wiadernie
Zajęcia komputerowe „Siła Umysłu dla Seniorów”	GDK – Rafał Darczyński	GDK w Wiadernie

Łączna ilość osób, która skorzystała w 2022 roku z oferty przygotowanej przez GDK w Wiadernie to 4167 osób.

GOSPODARKA ODPADAMI I OCHRONA ŚRODOWISKA

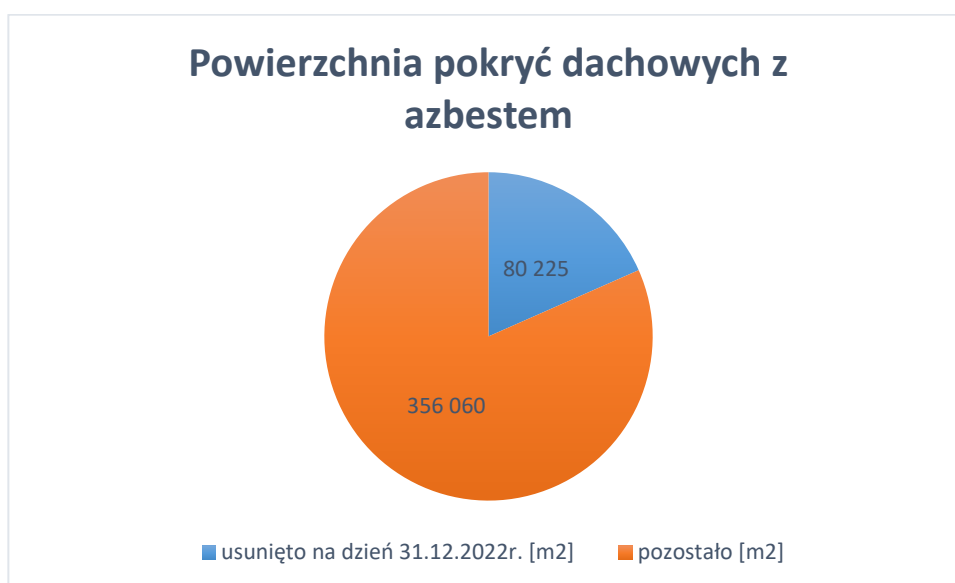
1. W zakresie usuwania oraz unieszkodliwiania wyrobów zawierających azbest

Gmina realizuje założenia „ Programu usuwania azbestu wyrobów zawierających azbest dla Gminy Tomaszów Mazowiecki na lata 2015-2032”

Działania polegają na odbiorze oraz unieszkodliwianiu wyrobów zawierających azbest.

W ramach ww. działania w roku **2022**, usunięto azbest z **79** (94 w 2021 r.) posesji o łącznym tonażu **252,62 Mg** (269,232 Mg w 2021 r.). Udzielono dotacji w kwocie **113 769,94 zł** (100 897,38 zł w 2021r.) – dotyczącej dofinansowania kosztów związanych z transportem i utylizacją wyrobów zawierających azbest. Zutylizowano 15 788,75 m² płyt azbestowych. Z demontażu azbestu skorzystało 17 wnioskodawców. Udzielono dotacji w kwocie **16 748,00 zł** (**26 522** w 2021 r.). Zdemonstowano 3253 m² płyt azbestowych.

W roku 2021 przeprowadzono inwentaryzację wyrobów zawierających azbest na terenie gminy gdzie, zainwentaryzowano 371 848,93 m² wyrobów azbestowych, co daje w przeliczeniu około 5 558 Mg. Do 31.12.2022 r. usunięto **80 224,75 m²** wyrobów azbestowych.

2. Program Ochrony Środowiska – Edukacja ekologiczna

W terminie od 15 marca 2022r. do 30 kwietnia 2022r. został przeprowadzony konkurs plastyczny pn. „Drugie życie odpadów”. Konkurs skierowany był do dzieci i młodzieży z placówek oświatowych z terenu gminy Tomaszów Mazowiecki. Wyłoniono laureatów w trzech kategoriach wiekowych: przedszkolak, klasy I-IV, klasy V-VIII. Wszyscy uczestnicy otrzymali upominki od firmy Eneris Surowce S.A które zostały przekazane do przedszkoli i szkół.

Ponadto został przeprowadzony program edukacyjny promujący selektywną zbiórkę odpadów w szkołach podstawowych i przedszkolach, wg wcześniej ustalonego harmonogramu z dyrektorami placówek. Czas trwania prelekcji – jedna godzina lekcyjna (45 minut).

Poziom programu edukacyjnego dostosowany był do wieku uczniów i przedszkolaków.

W zakres programu edukacyjnego wchodziło przeprowadzenie warsztatów mających na celu:

- promowanie powtórnego wykorzystania surowców wtórnych,
- kształtowanie pozytywnej postawy wobec środowiska naturalnego, poprzez podejmowanie działań na rzecz ochrony środowiska,
- uświadomienie problemu nadmiernego wytwarzania odpadów,
- promowanie segregowania odpadów,
- przedstawienie problemów wynikających ze złego segregowania odpadów,
- uzasadnienie potrzeby zmniejszenia ilości zmieszanych odpadów komunalnych.

Każdego roku, osoby bezrobotne wykonują prace społeczno-użyteczne. Prace te polegają na sprzątnięciu poboczy dróg gminnych i powiatowych, przystanków autobusowych, czyszczenia przydrożnych rowów oraz dzikich wysypisk śmieci.

W roku 2022 z ww. miejsc zebrano 29,60 Mg odpadów zmieszanych, których łączny koszt utylizacji wyniósł **31.328,60 zł**.

3. Ochrona zwierząt

Zadaniem własnym Gminy jest między innymi zapewnienie opieki bezdomnym zwierzętom. Umowę na zapewnienie opieki oraz wyłapywanie bezdomnych zwierząt na terenie Gminy realizuje:

- Schronisko dla Bezdomnych Zwierząt ul. Kępa 16, 97-200 Tomaszów Mazowiecki;
- Fundacja „Podaj łapę” w Oleśnicy;
- Przychodnia Weterynaryjna MedicoVet Maciej Kejna, ul. Św. Antoniego 72b, 97-200 Tomaszów Mazowiecki.

W 2022 r oddano do schroniska i fundacji łącznie 49 psów, zakupiono 200 kg karmy dla wolnożyjących kotów. Wykonano 4 zabiegów sterylizacji kotek, pięć sterylizacje suk, ponadto psy oddane do schroniska oraz fundacji zostały poddane zabiegowi sterylizacji bądź kastracji.

Na realizację całego programu wydano **87 681 zł**.

4. Gospodarka odpadami komunalnymi.

Jednym z głównych celów systemu gospodarki odpadami komunalnymi jest zrealizowanie obowiązków wynikających z dyrektyw unijnych, czyli osiągnięcie we wskazanym terminie odpowiednich poziomów:

- recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła;
- ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania;
- recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych.

Od początku trwania nowego systemu gospodarowania odpadami tj. od 2013 r. gmina zapewnia mieszkańcom:

- pojemniki na odpady,
- worki na odpady segregowane,
- przy każdej zbiórce odpadów segregowanych odbiór elektrośmieci,
- zbiórkę odpadów wielkogabarytowych 1 raz do roku,
- Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych na ul. Majowej 87/89 w Tomaszowie Mazowieckim.

Wszystko to wliczone jest w opłatę, którą mieszkańcy uiszczają, co miesiąc do Gminy. Przyczynia się do tego coraz większa wiedza mieszkańców w zakresie segregacji.

W 2022 r. odebrano od mieszkańców łącznie 3 731,47 Mg odpadów komunalnych:

INFORMACJA O ODEBRANYCH ODPADACH KOMUNALNYCH		
Kod odpadów	Rodzaj odpadów	Masa odebranych odpadów komunalnych [Mg]
20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	2618,05
15 01 07	Opakowania ze szkła	262,88
15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	262,19
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	74,72
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	169,58
20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23, 20 01 35	5,65

20 01 35*	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki	1,53
20 01 33*	Baterie i akumulatory łącznie z bateriami i akumulatorami wymienionymi w 16 06 01, 16 06 02 lub 16 06 03 oraz niesortowane baterie i akumulatory zawierające te baterie	0
20 01 23*	Urządzenia zawierające freony	2,47
16 01 03	Zużyte opony	26,46
20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	218,98
20 02 03	Inne odpady nieulegające biodegradacji	31,22
17 09 04	Zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu inne niż wymienione w 17 09 01, 17 09 02 i 17 09 03	56,62
Razem		3731,47

Zgodnie z przedłożonymi danymi w sprawozdaniach podmiotów odbierających odpady komunalne w systemie BDO i przy zastosowaniu powyższych wzorów wyliczono, że w roku 2022 **poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych wyniósł 38,47%**.

Dla roku 2022 poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych w wysokości co najmniej: 25% wagowo, a więc za rok 2022 wymagany poziom **został osiągnięty**.

Koszt odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych w 2022 r. wyniósł: **3 085 124,37 zł**
Szczegółowe dane zawarte są w odrębnym dokumencie pn.: Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na rok 2022r. zamieszczonym w BIP pod adresem: <http://bip.gminatomaszowmaz.pl/artukul/87/2629/analiza-stanu-gospodarki-odpadami-komunalnymi-na-terenie-gminy-tomaszow-mazowiecki-za-rok-2022>

5. Nieczystości ciekłe

W roku 2022r. przeprowadzono kontrole zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków w miejscowościach: Cekanów, Cieblowice Małe, Cieblowice Duże, Świńsko, Łagiewniki, Jadwigów, Godaszewice, Kwiatkówka.

Właściciele nieruchomości zgodnie z przepisami ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz. U. z 2021r. poz. 888), zostali wezwaniu do udokumentowania w formie umowy korzystania z usług wykonywanych przez przedsiębiorcę posiadającego zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych przez okazanie umów i dowodów uiszczania opłat za usługi odbioru nieczystości ciekłych.

Wobec właścicieli nieruchomości, którzy nie wywiązali się z obowiązków wynikających z ww. ustawy oraz Regulaminu utrzymania czystości i porządku w gminie Tomaszów Mazowiecki zostały skierowane pisma do organu Policji w celu prowadzenia sprawy według przepisów Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia.

6. Wymiana nieekologicznych źródeł ciepła

W 2022r Gmina Tomaszów Mazowiecki udzielała dotacji celowej w celu ochrony powietrza oraz ograniczenia niskiej emisji ze źródeł ciepła w gospodarstwach domowych na obszarze na zasadach określonych w Uchwale Nr XXXVII/217/21 Rady Gminy Tomaszów Mazowiecki z dnia 28 stycznia 2021 r. w sprawie przyjęcia „Regulaminu określającego zasady udzielania i rozliczania dotacji celowej ze środków budżetu Gminy Tomaszów Mazowiecki na dofinansowanie przedsięwzięć związanych z ograniczeniem niskiej emisji na terenie Gminy Tomaszów Mazowiecki”

Efektem udzielonej dotacji w Gminie Tomaszów Mazowiecki, jest zlikwidowanie 84 starych pieców (poniżej 5 klasy). Zostały one wymienione na;

Lp.	Rodzaj nowego źródła ciepła	Ilość zamontowanych
1	Pompa ciepła	42
2	Kocioł gazowy	11
3	Kocioł na pellet	29
4	Ogrzewanie elektryczne	2
	RAZEM	84

Kwota udzielonej dotacji na wymianę źródeł ogrzewania wyniosła **517.00,00 zł**

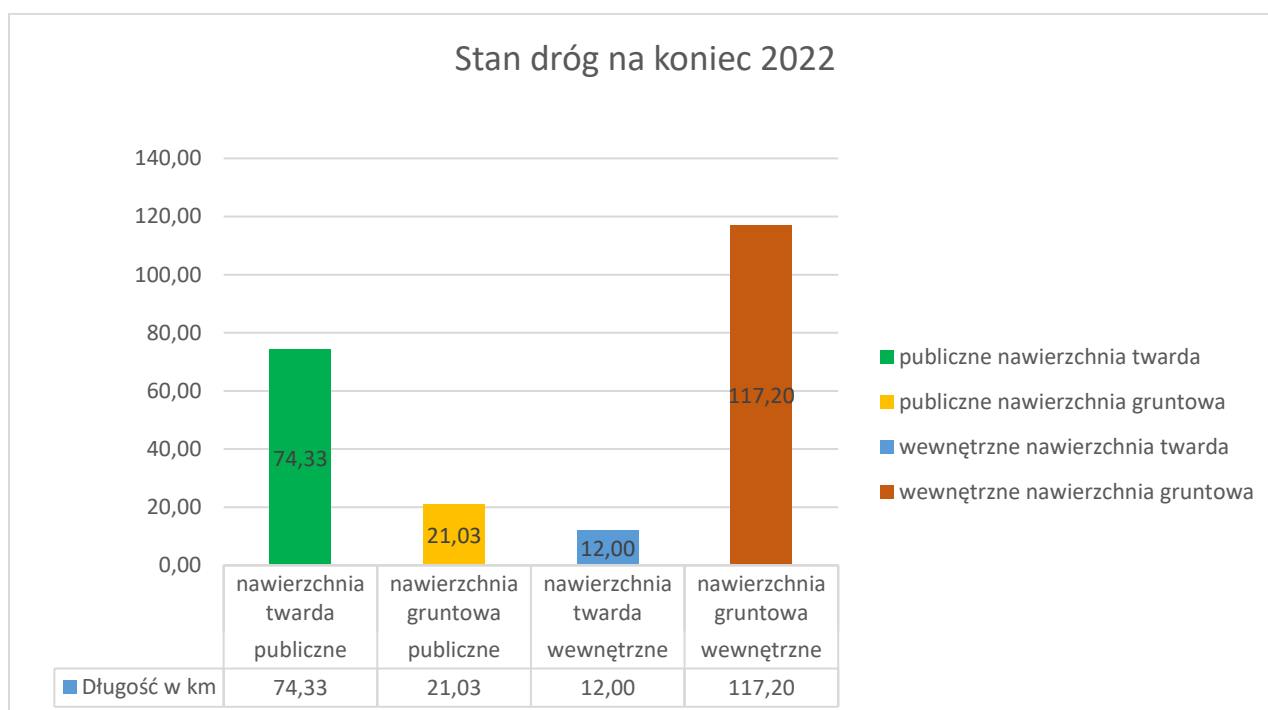
Na mocy porozumienia Gminy Tomaszów Mazowiecki z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi, w punkcie informacyjno – konsultingowym programu „Czyste powietrze” zostało złożonych 120 wniosków.

DROGI

W 2022 r. wykonano następujące prace związane z drogami gminnymi:

- remonty nawierzchni twardych i gruntowych,
- wykaszanie i odtwarzanie rowów,
- zimowe i letnie utrzymanie,
- oznakowanie dróg i ulic,
- zakup kruszyw i szlaki itp..

Łączne wydatki na drogi publiczne wyniosły 625.147,60 zł, a na drogi wewnętrzne 159.313,00 zł.

GOSPODARKA NIERUCHOMOŚCIAMI

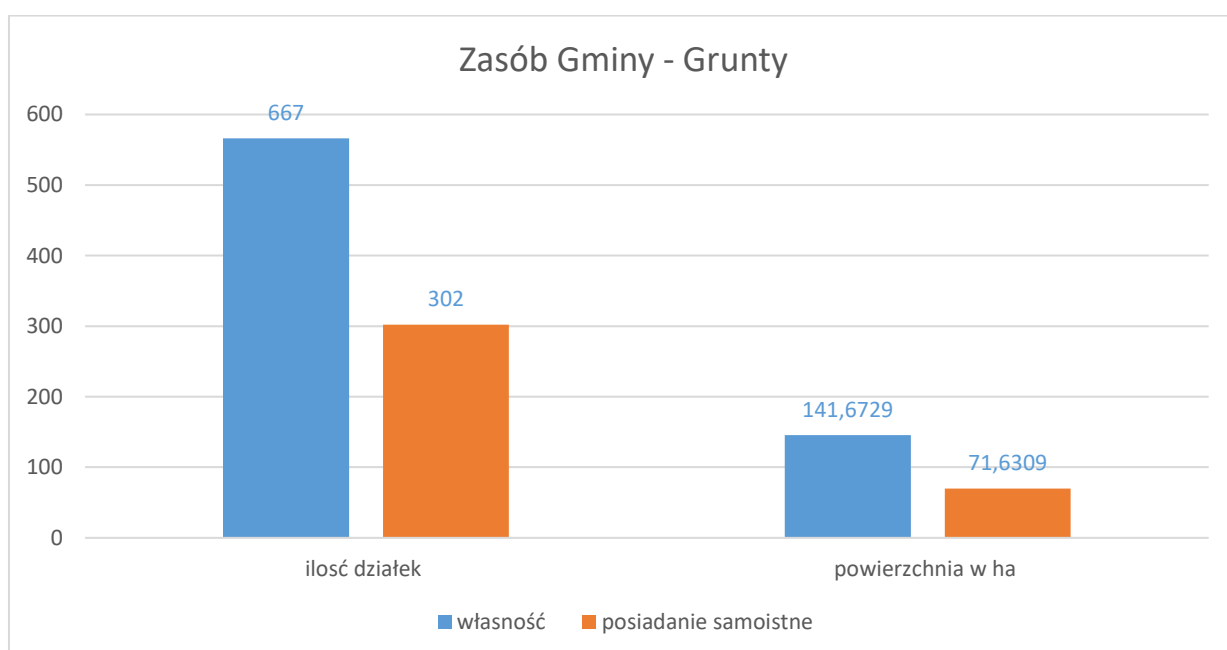
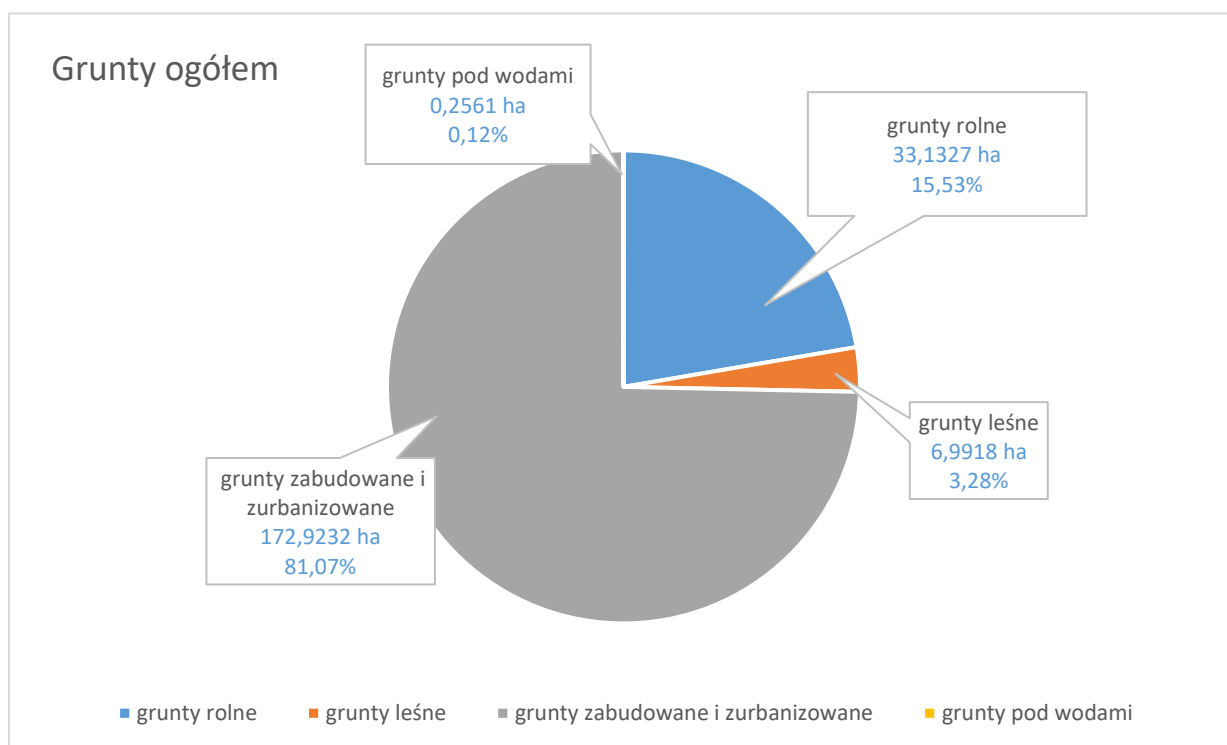
I. Mienie gminne

Grunty będące własnością gminy mogą być przedmiotem sprzedaży, zamiany, zrzeczenia się, oddania w użytkowanie wieczyste, użytkowanie, trwałe zarząd, dzierżawę lub najem.

Stan mienia na 31.12.2022 r.

Gmina Tomaszów Mazowiecki była w posiadaniu 969 działek o łącznej powierzchni 213,3038 ha, gdzie 667 działki o powierzchni 141,6729 ha stanowiły własność Gminy, a 302 działek o powierzchni 71,6309 ha stanowiło samoistne posiadanie. Zgodnie z klasyfikacją użytków gruntowych, wszystkie nieruchomości gminne obejmują:

- grunty rolne – pow. 33,1327 ha,
- grunty leśne – pow. 6,9918 ha,
- grunty zabudowane i zurbanizowane – 172,9232 ha,
- grunty pod wodami – 0,2561 ha.

Wykaz budynków i lokali będących w zasobach Gminy stan na 31.12.2022 r.

tab.1

<i>L.P.</i>	<i>BUDYNEK</i>	<i>MIEJSCOWOŚĆ</i>	<i>ULICA I NR</i>	<i>NR DZIAŁKI</i>	<i>POWIERZCHNIA DZIAŁKI (HA)</i>	<i>POW. UŻYTKOWA [M2]</i>
1.	Budynek mieszkalny (blok)	Dąbrowa	Południowa 47, 45	410/1, 410/2, 410/3, 410/4, 410/5, 410/7	0,8479	397,23
2.	Budynek mieszkalny	Twarda	Główna 65	824/2	0,1636	294,15
3.	Budynek mieszkalny (blok)	Wąwał	Tomaszowska 107	568	0,1656	208,29
4.	Budynek mieszkalny (lokal mieszkalny)	Wiaderno	87	382	0,6900	62,22
5.	Budynek stacji wodociągowej	Wąwał	-	85/6	0,1402	52,73
6.	Budynek stacji wodociągowej	Twarda	-	281	0,6300	38,65
8.	Budynek gospodarczy przy blokach mieszkalnych	Twarda	Główna 65	824/2	-	65,11
9	Budynek gospodarczy przy blokach mieszkalnych	Dąbrowa	Południowa 45, 47	410/1, 410/2, 410/3, 410/4, 410/5 410/7	-	195,00
10.	Lokal mieszkalny	Smardzewice	Jeleń 3/5	2182/2	0,1705	63,27
11.	Budynek mieszkalny (½ współwłasności)	Smardzewice	Ostrowskiego 4	1491	0,0725	150,00
	Budynek gospodarczy (½ współwłasności)					50,00
12.	Budynek gospodarczy przy blokach mieszkalnych	Wąwał	Tomaszowska 107	568	-	111,00
13.	Budynek mieszkalny (1/3 współwłasności)	Tomaszów Mazowiecki	Zawadzka 154/4	197/5	0,8742	120,00
	Budynek gospodarczy (1/3 współwłasności)					20,00

14.	Budynek	Tomaszów Mazowiecki	Majora Hubala 110	201	0,1375	38,20
15.	Budynki biurowce	Tomaszów Mazowiecki	Prezydenta I. Mościckiego 4	268	0,1644	1 213,53
Razem:					4,0564	3 079,38

Obmiar powierzchni użytkowej dokonano z natury.

Tab. 2

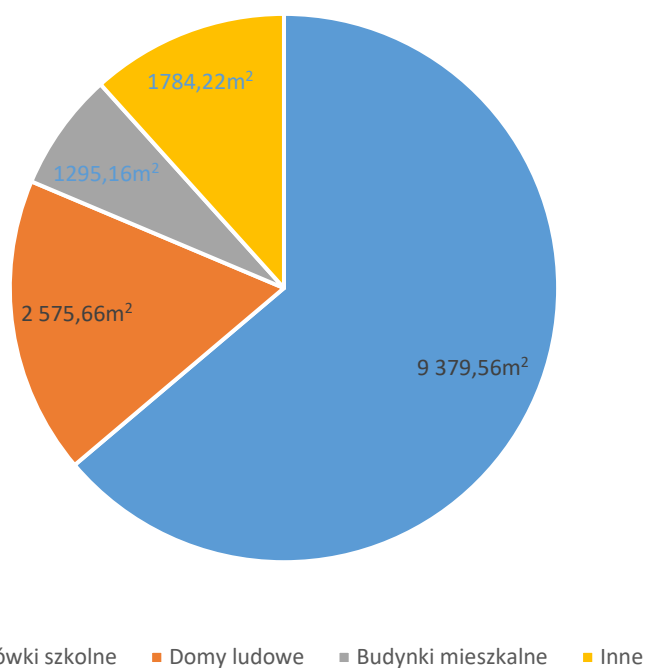
L.P.	NAZWA PLACÓWKI	MIEJSCOWOŚĆ	ULICA I NR	POW. UŻYTKOWA [M2]	DZIAŁKI NR	POWIERZCHNIA DZIAŁKI (HA)
1.	Zespół Szkolno-Przedszkolny w Smardzewicach	Smardzewice	Główna 10	2 654,73	364	1,5400
2.	Zespół Szkół w Zawadzie	Zawada	249/255	1 552,30	377, 397, 1654	1,8000
3.	Szkoła Podstawowa w Chorzęcinie	Chorzęcin	75	468,88	239	0,5100
4.	Publiczne Przedszkole w Twardej wchodzące w skład Zespołu Szkolno - Przedszkolnego w Smardzewicach	Twarda	Główna 117	186,62	290	1,2600
5.	Publiczne Przedszkole w Wąwale	Wąwał	ul. Tomaszowska 2	187,00	82	1,2400
6.	Zespół Szkół w Wiadernie	Tomaszów Mazowiecki	Ludowa 73/75	2 228,13	138/1, 139/5, 139/2, 139/3, 139/4, 140/1, 142/1	1,0544
		Wiaderno	1			
7.	Zespół Szkół w Komorowie	Tomaszów Mazowiecki	Ujezdźka 57	2 101,90	24, 25/2	0,6343
		Komorów	Tomaszowska 1			
RAZEM:				9 379,56	-	8,0387

Obmiar powierzchni użytkowej dokonano z natury.

Tab.3

L.P.	BUDYNEK	MIEJSCOWOŚĆ	ULICA I NR	NR DZIAŁKI	POW. DZIAŁKI [HA]	POW. UŻYT [M2]
1.	Dom Ludowy w Cekanowie	Cekanów	Wł. Jagiełły 2/4	184/1	0,8600	192,5
2.	Dom Ludowy w Cieślówicach Dużych	Cieślówice Duże	126	1884, 1370/1, 1886	0,0432	411,83
3.	Dom Ludowy w Komorowie	Komorów	Biblioteczna 1	578/2	0,1394	262,39
4.	Dom Ludowy w Łazisku	Łazisko	158	137	1,1200	229,74
5.	Dom Ludowy Sługocice	Sługocice	140	221/2	0,2000	232,8
7.	Dom Ludowy w Swolszewicach Małych	Swolszewice Małe	Trzciniec 44	248/3	0,3200	248
8.	Dom Ludowy w Wąwale	Wąwał	Wesoła 1/5	85/7.	0,0600	284
9.	Dom Ludowy w Wiadernie	Wiaderno	87	382	0,2100	501,71
10.	Dom Ludowy w Twardej	Twarda	Główna 117	290	ujęta w szkole	212,69
Razem					2,9526	2 575,66

Mienie gminy pow. użytkowa budynków

PLANOWANIE PRZESTRZENNE

Elementarnymi dokumentami planistycznymi na poziomie gminy są:

- studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy,
- miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

Gmina posiada „Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Tomaszów Mazowiecki” oraz 15 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w tym 1 mpzp uchwalony w 2022 r. Łączna powierzchnia obowiązujących miejscowych planów wynosi 1681,5 ha.

Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego powierzchniowo stanowią 11,11% całej powierzchni gminy. W 2022 r. w różnej fazie opracowania były trzy mpzp, w tym jeden został uchwalony obejmujący część wsi Cieblowic Duże. Pozostałe dwa plany dotyczą terenów zlokalizowanych w sąsiedztwie trasy S8 i planowane ustalenia umożliwią powstanie strefy produkcyjno-usługowej oraz ułatwią proces inwestycyjny. Projekty miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obejmowały powierzchnię około 72 ha.

Ponadto Gmina w 2022r. prowadziła procedurę planistyczną zmierzającą do uchwalenia nowego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Tomaszów Mazowiecki, które 12 stycznia 2023r. zostało uchwalone.

W sytuacji braku planu miejscowego, zmiany w zagospodarowaniu przestrzennym gminy odbywają się, w oparciu o decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz decyzji o warunkach zabudowy.

Ogółem w 2022 r. takich decyzji wydano – 178: o warunkach zabudowy wydano 148, z czego 129 na zabudowę mieszkaniową jednorodzinną, 1 na zabudowę mieszkaniową wielorodzinną, 18 na zabudowę pozostałą (tj. budynki gospodarcze, usługowe, inwentarskie, farmy fotowoltaiczne itp.), 16 decyzji odmawiających ustalenia warunków zabudowy oraz 30 decyzji o ustalenie lokalizacji inwestycji celu publicznego. Liczba wydanych decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania przestrzennego jest jedną z najwyższych od początku 2003r., tj. od momentu w którym przestał obowiązywać z mocy prawa miejscowy plan ogólny zagospodarowania przestrzennego Gminy Tomaszów Mazowiecki.

W porównaniu z liczbą wydanych decyzji w 2021 r., która wynosiła 237 zauważamy zmniejszenie ilości składanych wniosków o warunkach zabudowy, natomiast ilość decyzji celu publicznego była porównywalna z rokiem poprzednim.

SPRAWY ADMINISTRACYJNE

W 2022 roku Urząd Gminy Tomaszów Mazowiecki wydał następujące decyzje administracyjne:

I. Podatki, odpady, akcyza

- 1) w sprawie podatku od osób fizycznych na 2022 rok – 7 231 decyzji,
- 2) w sprawie podatku od osób fizycznych za lata ubiegłe - 1 141 decyzji,
- 3) w sprawie ulg (umorzenie, odroczenie, rozłożenie na raty) - 15 decyzji,
- 4) w sprawie zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej - 394 decyzji.

Od jednej decyzji w sprawie wymiaru podatku rolnego na 2022 rok, od ośmiu decyzji w sprawie zmiany wymiaru łącznego zobowiązania pieniężnego oraz od dziesięciu decyzji ustalającej nową wysokość podatku na 2021 rok złożono odwołanie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego. Również od jednej decyzji w sprawie odmowy zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej w II półroczu 2022 roku oraz od jednego postanowienia w sprawie zawieszenia postępowania w sprawie ustalenia wysokości zobowiązania podatkowego w podatku od nieruchomości za 2022 rok złożono odwołanie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego. Organ odwoławczy dwie zaskarżone decyzje utrzymał w mocy, dziewięć zaskarżonych decyzji uchylił w całości, a w ostatnim odwołaniu stwierdził uchybienie terminu do wniesienia zażalenia.

II. Ewidencja ludności i dowody osobiste

- 1) Wydane dowody osobiste – 977
- 2) Udostępnianie danych jednostkowych – 3407
- 3) Zameldowania na pobyt stały, czasowy, wymeldowanie – 491
- 4) Zaświadczenia z ewidencji ludności i dowodów osobistych – 251
- 5) Nadanie numeru pesel – 117
- 6) Wydane decyzje o wymeldowaniu – 9,
- 7) Decyzja o odmowie wymeldowania – 1
- 8) Umorzenie postępowania – 4
- 9) Anulowanie czynności zameldowania – 1

III. Decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu oraz decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach:

- 1) o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu – 178
- 2) o środowiskowych uwarunkowaniach – 4

Złożono 9 odwołań od decyzji o warunkach zabudowy, z których 3 zostały utrzymane przez organ nadzoru w mocy. Pozostałe 6 decyzji, na które złożone zostało odwołanie zostały uchylone i sprawy przekazano do ponownego rozpatrzenia organowi pierwszej instancji.

IV. Drogi, środowisko, podziały nieruchomości

- 1) Decyzje na zajęcie pasa drogowego – 79 decyzji
  - 2) Decyzje na usunięcie drzew – 10 decyzji
  - 3) Podział nieruchomości - w roku 2022 zarejestrowano 63 sprawy o podział nieruchomości.
- W toku prowadzonych postępowań administracyjnych wydano 100 postanowień oraz 71 decyzji administracyjnych zatwierdzających podział nieruchomości.